AMNESTY

MEDLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NR 2 JUNI 2017

NYT LIV I DANMARK
Fra en barndom på flugt til kvoteflygtning på Falster. Mød Mozhdeh.

KRIGEN I EUROPA
Civile er fanget på begge sider af frontlinjen i det østlige Ukraine.

I MURENS SKYGGE
Trumps mur kan udløse en flygtningekrise på grænsen til Mexico.

AR PÅ SJÆLEN
Jan Grarup fotograferer ondskab, overlevelse og kærlighed.

TEMA: TRUMPS AMERIKA

CHOK FRYGT MODSTAND

MEDLEMSBLAD FOR DANSK AFDELING
AF AMNESTY INTERNATIONAL

AMNESTY
INTERNATIONAL

Redaktører: Nora Rahbek Kanafani og Bjarke Windahl Pedersen
Chefredaktør: Ole Hoff-Lund
Ansvarshavende: Trine Christensen
Redaktion: John Nielsen og Roberto Zacharias
Kontakt: redaktion@amnesty.dk

Korrektur: Mogens Bähncke
Design: Dorte Kayser, Datagraf Communications
Produktion: Datagraf Communications
Oplag: 83.433 **ISSN:** 0906-4184
Abonnementspris: 200 kr. pr. år

Udkommer næste gang: 18. september 2017 (deadline 18. august 2017)
Artikler, der er underskrevet med navn, kan indeholde synspunkter, der ikke nødvendigvis reflekterer Amnesty Internationals holdning. Eftertryk med kildeangivelse er kun tilladt efter forudgående aftale med redaktionen.

Miljøcertificeret: Svanemærke godkendt

Amnesty International
Gammeltorv 8, 4. og 5.sal
1457 København K
Tlf. 33 45 65 65
Fax 33 45 65 66
www.amnesty.dk
amnesty@amnesty.dk

Forside:
Hundredvis af mennesker samles i protest foran Trump Tower i Chicago på en-månedsdagen for Donald Trumps indsættelse den 20. februar 2017.

Foto: Max Herman/Nurphoto

NÅR TRUMP TIER

Trine Christensen, generalsekretær i Amnesty Danmark.

Jeg var lige ved at tro, at jeg havde hørt forkert. For USA's nye udenrigsminister Rex Tillerson var forbavsende klar i mælet på pressekonferencen i Riyadh i Saudi-Arabien den 20. maj: "Jeg håber, at regeringen vil genindføre ytringsfrihed og foreningsfrihed, så befolkningen kan leve det liv, de fortjener".

Ved siden af ham stod den saudiske udenrigsminister, Adel al-Jubeir, hvis regering brutalt undertrykker civilsamfundet. Der er nærmest ikke længere menneskerettighedsaktivister på fri fod i Saudi-Arabien: De er enten fængslet, henrettet, flygtet ud af landet eller gået under jorden. Tortur er udbredt, og et enkelt forkert tweet giver flere år i fængsel.

Men det var ikke Saudi-Arabien, Tillerson talte om. Det var Iran. Da en journalist ville høre hans syn på forholdene i Saudi-Arabien, vendte han sig bort og gik væk uden at svare.

Under samme amerikanske besøg i Saudi-Arabien underskrev præsident Donald Trump en gigantisk aftale om amerikansk våbensalg for 110 milliarder dollars. Det til trods for at den saudisk ledede militære koalition i Yemen står bag hensynsløse angreb på civile og bomber skoler, hospitaler og markeder – i flere omgange med brug af ulovlige klyngebomber, hvis små dele ligger ueksploderede hen, indtil de samles op, ofte af børn.

> *Jeg ved ikke, om jeg er overrasket. Men jeg er dybt forstemt.*

Amerikansk udenrigspolitik har måske altid været iblandet en god portion "realpolitik", men sjældent har jeg set det udstillet så kynisk som under Trumps første udlandsrejse.

Trump-administrationens klare signaler til regimerne i Golfen og i resten af verden er, at USA ikke vil rejse kritik, uanset hvor brutal undertrykkelsen bliver. Jeg ved ikke, om jeg er overrasket. Men jeg er dybt forstemt.

Samme signal sendte Trump med sin lykønskning til Tyrkiets præsident Recep Erdogan efter hans valgsejr i april. En sejr vundet midt i en undtagelsestilstand. En sejr vundet, mens journalister blev fængslet. En sejr, som ændrer forfatningen alene for at forøge Erdogans allerede betydelige magt.

USA fejler. Derfor må andre landes regeringer træde i karakter. Også den danske. Det er på tide, at vi, der nyder godt af ytringsfrihed, bruger den. Den kamp, der udkæmpes i lande som Saudi-Arabien og Tyrkiet, har vi brug for, bliver vundet af de, som sætter deres liv på spil for mere frihed og flere rettigheder.

Vores støtte til dem begynder med, at vi siger noget. Ellers sker der intet. Mit spørgsmål er: Er vores regering klar til at hæve stemmen?

04 Nyheder fra hele verden
08 Magt og modstand i Trumps Amerika
10 Kamp til stregen
14 I murens skygge
16 Alle præsidentens mænd
18 Trumps digitale tropper
24 Barndom på flugt
26 Krigsfotograf med ar på sjælen
28 Europas sidste krig
34 Politiet myrder løs i Filippinerne
36 Amnesty-Aktivisten
40 På flugt fra Erdogan

24

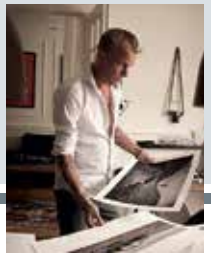

26

Foto: Jim Bourg, Pool/Getty Images

8 TEMA Trumps Amerika

Siden Donald Trump overtog verdens mest magtfulde embede i januar, har dekreterne haglet ned over USA's befolkning. Men præsidentens angreb på menneskerettighederne er også blevet mødt af massive demonstrationer over hele landet, hvor tusindvis af kvinder og mænd går på gaden i forsvaret for egne og medborgeres grundlæggende rettigheder. I protest mod masseudvisninger, muslimforbud og en mur mod Mexico. Aktivisterne spørger sig selv og hinanden, om de kan løbe hurtigt nok til at afbøde konsekvenserne af Trumps nye regering. Tag med AMNESTY til Trumps Amerika.

LØKKE ROSER EMIRATERNE

Mens De Forenede Arabiske Emirater fængsler systemkritikere, roser Lars Løkke Rasmussen landet og åbner for øget samarbejde med sheikdømmet.

Foto: Getty Images

Kort efter midnat den 20. marts stormede 12 uniformerede betjente den lejlighed, hvor menneskerettighedsaktivisten Ahmed Mansoor, hans hustru og børn boede. Igennem flere timer gennemsøgte de familiens hjem og konfiskerede elektronisk udstyr, og da de gik, tog de Mansoor med. Hvorhen, fik familien ikke at vide.

Ni dage senere ramte klapjagten på menneskerettighedsforkæmpere i De Forenede Arabiske Emirater (UAE) akademikeren Dr. Nasser bin Ghaith, der blev dømt for på Twitter at have skrevet, at en tidligere retssag imod ham ikke var fair.

Før dommen havde bin Ghaith allerede tilbragt måneder i hemmelig isolation, var blevet tæsket og nægtet søvn. Amnesty frygter, at Ahmed Mansoor nu bliver udsat for lignende overgreb.

Mansoor er internationalt anerkendt for sit arbejde. I 2012 kom det frem, at han blev overvåget ved hjælp af avanceret vestligt software fra det berygtede italienske firma Hacking Team. Senere blev det afsløret, at også dansk politi har købt overvågningsudstyr for mere end fire millioner kroner af firmaet.

Skuffet over Danmark

"Jeg havde aldrig forestillet mig, at et land som Danmark ville lave forretninger med et firma, hvis hovedaktivitet er at levere software til autoritære regimer, som bruger det til at ramme menneskerettighedsforkæmpere og fredelige politiske aktivister", sagde Mansoor dengang til AMNESTY.

Samtidig opfordrede han Danmark til at kritisere menneskerettighedskrænkelserne i UAE.

Få uger efter dommen til bin Ghaith og Mansoors anholdelse rejste Lars Løkke Rasmussen (V) til UAE på påskeferie. Her mødte han også landets premierminister, Mohammed bin Rashid Al Maktoum.

"Jeg har nydt hvert minut i Dubai. Stort potentiale for yderligere samarbejde mellem DK og UAE", tweetede Lars Løkke den samme aften.

Ahmed Mansoor er i dag isolationsfængslet og har ikke haft adgang til en advokat. I en erklæring fra myndighederne lyder det, at han er anholdt for at bruge "sociale medier til at udgive falsk information, som skader landets rygte".

Amnesty følger hans sag tæt og aktionerer globalt for hans løsladelse. Sms **MANSOOR** til 1252 (alm. sms-takst) og skriv under på kravet om Mansoors løsladelse.

Foto: Polfoto

Verdens værste udsigt? The Walled Off Hotel, der åbnede i marts på den israelsk besatte Vestbred, har den omstridte mur som eneste udsigt fra sine vinduer. Den anonyme, britiske kunstner Banksy står bag hotellet og har dekoreret de ni værelser. "Det er hot med mure for tiden, men jeg var i gang med det her, længe inden Trump gjorde det cool", skriver Banksy i et statement.

SYRISKE FAMILIER I HØJESTERET

Folketingets tre-års-udskydelse af syriske krigsflygtninges ret til familiesammenføring skal nu stå sin prøve i Højesteret. Det ligger fast efter, at Østre Landsret i maj afgjorde, at loven ikke strider mod Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Dommen blev omgående anket af advokat Christian Dahlager, som repræsenterer i alt fire syriske familier, der i to forskellige sagsanlæg har stævnet Udlændingenævnet.

Også Amnesty, Institut for Menneskerettigheder, FN og en række andre organisationer har vurderet, at Danmark bryder sine internationale forpligtigelser. "Vi er blevet ofre for deres (regeringens, red.) måde at sende et signal om, at det er bedst at holde sig væk fra Danmark", fortalte Omar, en af de syriske sagsøgere, sidste år AMNESTY.

Foto: Amnesty

Frihedsgudinder mod Trump. **Amnestys aktivister markerer Donald Trumps første 100 dage i Det Hvide Hus foran den amerikanske ambassade i London.**

STØRSTE PROTESTER I RUSLAND I FEM ÅR

Titusindvis af demonstranter gik i marts på gaden i en række russiske storbyer i protest mod præsident Vladimir Putins styre. Men selv om der ifølge øjenvidner var tale om de største demonstrationer mod Putin siden 2012, blev de ikke omtalt i statslige nyhedsmedier.

Flere hundrede demonstranter blev anholdt – deriblandt oppositionslederen Alexei Navalny, som betragtes som den eneste reelle udfordrer til Putin ved præsidentvalget i 2018, selv om han teknisk set er forhindret på grund af en betinget dom.

Samtidig fortsætter Rusland jagten på anderledes tænkende. I april accepterede Højesteret en anmodning fra Justitsministeriet om at forbyde trossamfundet Jehovas Vidner, der betegnes som en "ekstremistisk organisation". De over 100.000 russiske medlemmer af Jehovas Vidner har nu forbud mod at praktisere deres tro og risikerer bøder på 35.000 kroner og fængsel i op til ti år.

Foto: Getty Images

DANSKE BØRN UDSÆTTES FOR SKADELIG KØNSKIRURGI

Interkønnede børn i Danmark og Tyskland udsættes for ikke-akutte operationer med det formål at 'normalisere' udseendet af deres kønsorganer, så de passer til samfundets opfattelse af drenge og piger. Operationerne kan ikke gøres om og medfører i mange tilfælde både fysiske og psykiske komplikationer senere i livet.

Det dokumenterer Amnesty i rapporten "First, Do No Harm", der udkom i maj og indeholder interview med forældre, læger og andet sundhedsfagligt personale, der arbejder indenfor området.

"I langt de fleste tilfælde er der ingen akut grund til at operere. Man opererer altså små babyer på baggrund af stereotype opfattelser af, hvordan en dreng og en pige skal se ud. Børn har ret til at bestemme over deres egen krop, og disse indgreb er en klar krænkelse af FN-konventionen om børns rettigheder", siger Helle Jacobsen, ansvarlig for køn og LGBTI-rettigheder i Amnesty.

Amnesty anbefaler, at man venter med operationerne, til barnet er gammelt nok til selv at kunne træffe en beslutning.

I Danmark fødes der hvert år omkring 1.000 børn med variationer i deres kønskarakteristika.

VERDENS SIDSTE STATSBØDLER

Kun 16 lande havde afskaffet dødsstraffen, da Amnesty indledte sin kampagne i 1977. Sidste år var antallet 141, viser Amnestys dødsstrafstatistik for 2016.

1.032
mennesker blev verden over henrettet, Kina undtaget.

87%
af alle henrettelser, Kina undtaget, skete i bare fire lande: Iran, Saudi Arabien, Irak og Pakistan.

23
lande henrettede borgere.

?
Verdens største statsbøddel, Kina, skjuler fortsat, hvor mange de henretter.

141
lande har ved lov eller i praksis afskaffet dødsstraffen.

30
henrettelser i USA. Det laveste siden 1991.

60
dødsdømte mennesker blev benådet i ni lande.

HOMOSEKSUELLE JAGTES I TJETJENIEN

I april afslørede den russiske avis Novaya Gazeta, at over hundrede mænd var blevet bortført og mishandlet på en nedlagt politistation nær byen Argun i Tjetjenien. Mændene, som kidnapperne antog for at være homoseksuelle, blev ifølge avisen tæsket og mishandlet, indtil de udleverede navnene på andre homoseksuelle mænd eller LGBTI-personer. Historien blev bekræftet af Amnesty og af LGBTI-kilder i Rusland, men afvist af en talsmand for den tjetjenske leder, Ramzan Kadyrov. Bortførelserne kunne ikke have fundet sted, da der slet ikke findes homoseksuelle i republikken, lød det. Den 31. maj afleverede Amnesty 58.187 danske underskrifter på den russiske ambassade med kravet om at sikre, at de tilbageholdte bliver løsladt og de ansvarlige retsforfulgt.

Foto: Scanpix

På fri fod. Den 18. maj blev Chelsea Manning løsladt, efter hun havde afsonet syv af de 35 år, hun blev idømt for at lække fortrolige oplysninger om blandt andet tortur i Irak og mulige amerikanske krigsforbrydelser.

AMNESTY SKIFTER TIL MERKUR

MERKUR
Den Almennyttige Andelskasse

Efter en grundig gennemgang af danske bankers etiske profil har Amnesty Danmark skiftet pengeinstitut til Merkur Andelskasse.

"Merkur er en lille bank, men det er en etisk sværvægter i Danmark", siger Trine Christensen, generalsekretær i Amnesty Danmark.

Merkur Andelskasse investerer sine overskud i bæredygtige projekter og vurderer virksomheders miljømæssige og sociale aftryk, inden de låner dem penge.

"Vi skal selv leve op til de principper, vi advokerer for", siger Trine Christensen.

100.000 TYRKERE FYRET UNDER ERDOGANS KLAPJAGT

Tyrkiet har vedtaget ny forfatning, der giver præsident Erdogan endnu større magt, mens medier og offentligt ansatte er jaget vildt.

Foto: Getty Images

Mens over 100.000 offentligt ansatte er blevet fyret under anklager om terrorstøtte, og mindst 160 medier er tvangslukket under undtagelsestilstanden i Tyrkiet, har præsident Recep Erdogan sikret sig opbakning til en ny forfatning, der giver ham endnu større magtbeføjelser.

Ved folkeafstemningen 16. april stemte 51 procent af vælgerne for 18 forfatningsændringer, der blandt andet giver Erdogan ret til at udpege dommere og ministre, vetoret over nye lovforslag og mulighed for at udstede dekreter. Desuden siger Tyrkiet farvel til premierministerposten, som hidtil har været den mest magtfulde position i tyrkisk politik. Det er nu præsidenten, som samtidig er formand for Retfærdigheds- og Udviklingspartiet (AKP).

Kritik af afstemningen

Valgobservatører fra Europarådet og OSCE kritiserer folkeafstemningen for at være udemokratisk og for ikke at leve op til internationale standarder for frie valg.

"Folkeafstemningen fandt sted i et politisk klima, hvor fundamentale friheder, som er afgørende for en ægte demokratisk proces, blev forhindret som led i undtagelsestilstanden", siger observatørerne. Den kritik preller dog af på præsident Erdogan, der i sin sejrstale angreb Europarådet og OSCE:

"Kend jeres plads. Vi hverken ser eller hører jer, og vi kender de politisk motiverede rapporter, I vil lave", sagde Erdogan, der har lovet at genindføre dødsstraffen, som blev afskaffet i 2004.

Chokbølger fra kupforsøget

Amnesty udgav i maj en rapport, der viser, at afskedigelserne af de over 100.000 offentligt ansatte har haft katastrofal betydning for disses liv og levevilkår.

Titusindvis af læger, politifolk, dommere og lærere er stemplet som terrorister – de fleste uden skyggen af dokumentation – og de er nu afskåret fra at søge lignende job i både offentlige og private virksomheder. De har fået konfiskeret deres pas, mange overlever på almisser fra venner og bekendte, og flere fortæller, at deres børn og familier bliver hængt ud som terrorister og forrædere.

"Når man afskærer 100.000 mennesker fra at arbejde, så er der tydeligvis tale om en bred forfølgelse af påståede kritikere og politiske modstandere", siger Andrew Gardner, Tyrkiet-researcher for Amnesty International.

Foto: Sasha Mordovets, Getty

FLYGTNINGE SAGSØGER ASSAD-STYRET

I flere europæiske lande er der retssager på vej mod medlemmer af det syriske Assad-styre. En kvinde i Spanien genkendte sin bror på et fotografi af dræbte på et syrisk militærhospital og har nu lagt sag an ved de spanske domstole, som har tradition for at håndhæve international ret. Kvinden, som har spansk statsborgerskab, fortæller, at hendes bror i 2013 blev tilbageholdt, tortureret og henrettet i et syrisk detentionscenter. Også i Tyskland er der i foråret blevet anlagt en sag mod seks medlemmer af det syriske styre, som sagsøgerne anklager for direkte at have deltaget i systematisk tortur. I sin seneste undersøgelse af forbrydelserne i Syrien vurderer Amnesty, at der alene i Saydnaya-fænglset nær Damaskus er blevet dræbt op mod 13.000 drenge og mænd de seneste fem år.

FREMSKRIDT – TILBAGESKRIDT

+ Gambia og Sydafrika bliver i ICC
Gambia og Sydafrika forlader alligevel ikke Den Internationale Straffedomstol (ICC).

+ Krav for tålt ophold lempet
Efter en dom fra Højesteret er en del af de omkring 70 personer på tålt ophold ikke længere forpligtet til at bo og overnatte på udrejsecenter Kærshovedgård.

+ Krav til OL-værtsbyer
Den Internationale Olympiske Komité vil fremover stille krav om, at værtsbyer overholder menneskerettighederne.

÷ Dødelige demonstrationer i Venezuela
Sikkerhedsstyrker bruger overdreven magt mod de tusindvis af demonstranter, der kræver præsident Maduros afgang. Mindst 40 har mistet livet.

÷ Flere våben til Saudi-Arabien
Selvom tusindvis af civile er dræbt i Yemen, fortsætter USA's massive våbenleverancer til krigsførende Saudi-Arabien.

÷ Arkansas genoptager dødsstraf
Den amerikanske stat Arkansas har henrettet fire fanger på otte dage. Det er de første henrettelser i 12 år.

Foto: Scanpix

Tabt kamp. Som en af sine første handlinger som præsident gav Donald Trump grønt lys for byggeriet af de kontroversielle olierørledninger Keystone XL og Dakota Access Pipeline, som Barack Obama havde standset af hensyn til miljøet og oprindelige folks rettigheder. Dermed tabte Sioux-indianerne den lange kamp om retten til vandressourcerne i Missouri River. Her brænder demonstranter deres protestlejr ned i Standing Rock i North Dakota.

Magt og modstand
I TRUMPS AMERIKA

Donald Trump har ikke bare sat menneskerettighederne i USA under massivt pres. Han angriber også de begrænsninger, som demokratiet lægger på hans magt.

Fem måneder inde i USA's nye præsidentskab er der ikke længere grund til at lade tvivlen komme Donald J. Trump til gode.

Overtagelsen af verdens mest magtfulde folkevalgte job har ikke lagt en dæmper på Trump. Snarere det modsatte.

Hans anslag mod bestemte befolkningsgrupper er ikke længere begrænset til Twitter eller til brandtaler på vælgermøder rundt om i landet. Nu udsteder han dekret på dekret, som tilbageruller hårdt tilkæmpede rettigheder for store dele af den amerikanske befolkning.

Midt i det kaos, som har kendetegnet den nye amerikanske regering, har Trump således standset støtten til enhver organisation, som arbejder med abort, sat ekstra tryk på deportationerne af papirløse immigranter og godkendt olieledningen DAPL, som truer Sioux-indianerne i North Dakota. Ligesom han forsøger at bremse USA's støtte til FN's flygtningeprogram, forhindre muslimske borgere i at rejse ind i USA og angriber kritiske medier for at være "fake news" og "fjender af folket".

Magt uden tøjler

Men det er ikke kun gennem de konkrete angreb mod en række menneskerettigheder, at Trumps præsidentskab er startet præcist, hvor hans kandidatur sluttede.

Da Trump i valgkampens slutspurt erklærede, at han ikke ville respektere et nederlag, såede det tvivl om hans respekt for et af demokratiets mest fundamentale principper: Den fredelige overdragelse af magt. En håndfuld af hans første handlinger som præsident har siden øget tvivlen om det demokratiske grundsyn hos den frie verdens uofficielle leder.

Blot få timer efter at USA's fungerende justitsminister, Sally Yates, offentligt havde anfægtet lovligheden af Trumps såkaldte *Muslim Ban*, fyrede Trump hende. Dernæst gik han på Twitter til angreb på den "latterlige" føderale dommer, som ugen efter blokerede samme indrejseforbud, netop fordi det ifølge retten var uforeneligt med den amerikanske lovgivning og forfatning.

Senest kulminerede kaosset omkring Trump, da han i maj fyrede FBI-chefen James Comey, der kort forinden havde bedt om ekstra midler til at fortsætte forbundspolitiets undersøgelse af Trump-lejrens forbindelse til det russiske styre. Få dage efter kom det frem, at Comey i et notat havde berettet om, at Trump før fyringen skulle have bedt ham om at se igennem fingre med Trumps tidligere sikkerhedsrådgivers russiske forbindelser, ligesom Trump skulle have bedt Comey om at erklære ham sin loyalitet.

Efter Comey-sagen er det ikke længere kun Demokraterne, som beskylder Trump for magtmisbrug. Også republikanske topfolk er nu begyndt at sammenligne Trump med hans miskrediterede forgænger Richard Nixon, som med en rigsretssag hængende over hovedet selv trådte tilbage i 1974.

Hverken historiske sammenligninger eller anklager om magtmisbrug ændrer imidlertid ved, at Donald J. Trump efter alt at dømme har mere end 1200 dage tilbage i Det Hvide Hus. Dertil kommer muligheden for forlængelse.

Modstanden stiger

Heldigvis er det ikke kun i Det Hvide Hus, at nye vinde blæser henover USA.

Dagen efter sin indsættelse blev Trump mødt af de største demonstrationer i landets historie.

I byer over hele landet gik mere end tre millioner amerikanere på gaden, samlet i deres forsvar for egne og medborgeres grundlæggende rettigheder.

Rutinerede aktivister og mennesker, som aldrig før har deltaget i en politisk protest, fortæller i dette nummer af AMNESTY om en ny energi, om et maskefald i den amerikanske kamp for rettigheder, som har fjernet tidligere tiders undskyldninger for ikke at kæmpe imod.

Netop den folkelige modbølge kan vise sig at blive helt afgørende for menneskerettighederne i USA og i omverdenen de næste fire år.

Efter chokket vokser modstanden.

Hvem tør spå om, hvordan USA ser ud efter fire år med Trump?

AF BJARKE WINDAHL PEDERSEN | ILLUSTRATION MIKKEL HENSSEL

KAMP TIL STREGEN

Blot 24 timer efter sin indsættelse blev Donald Trump mødt af de største demonstrationer i USA's historie. Mød fem kvinder og mænd, der tager kampen op mod deres nye præsident.

Foto: Michael Reynolds/Scanpix

Foto: Getty

”Folk er bange for at sende deres børn i skole”

Hos New York Immigration Coalition arbejder Murad Awawdeh for at sikre immigranters rettigheder og bremse Trumps forsøg på at udvise flere papirløse immigranter.

Et af Trumps mest markante valgløfter var at udvise de 11 millioner papirløse indvandrere, der vurderes at bo i USA. I løbet af valgkampen beskyldte han mexicanske immigranter for at sælge stoffer og begå voldtægt, og den 25. januar underskrev han et dekret, der skulle sætte skub i deportationerne. Tal fra myndighederne viser, at der i februar 2017 blev deporteret 17.226 personer.

”De seneste tre-fire år har jeg oplevet mere islamofobi og had mod immigranter end nogensinde før. Så da Trump trådte ind på scenen, og folk sagde: ”Han er rablende vanvittig, han vinder aldrig”, vidste jeg allerede, at hans chancer var gode.

Trumps tiltag skaber en følelse af panik og mistillid i lokalsamfundene. Folk er bange for at blive udvist, de er bange for at gå på gaden og bange for at sende deres børn i skole. Immigrationsmyndighederne går efter folk, der ikke engang ved, der er en udvisningskendelse på dem. Folk med green cards (permanent opholds- og arbejdstilladelse, red.), lovlydige borgere, der har boet og arbejdet her i årtier, dukker op til deres årlige møde hos immigrationsmyndighederne og bliver tilbageholdt og udvist. Som oftest ved de ikke, at de kan få juridisk hjælp, så vores opgave er at sikre, at deres familier ved, at de kan ringe til os, og at vi kan sende en gratis advokat ud til dem.

Vi arrangerer også ”kend dine rettigheder”-træning. Hvis immigrationsmyndighederne banker på din dør, er du så forpligtet til at lukke op? Hvad gør du som lærer, hvis immigrationsbetjente dukker op på din skole? Hvilke rettigheder har dine elever? Folk bliver nødt til at finde ud af, hvem der kan tage sig af deres børn, hvis de selv ender med at blive tilbageholdt eller deporteret.

Alle de demonstrationer, der har fundet sted i solidaritet med papirløse immigranter, har været med meget lidt eller ingen forberedelsestid, men med et enormt antal deltagere. Det er nye tider. Før kunne man planlægge en demonstration i månedsvis og få 500 mennesker til at deltage. Nu kan man planlægge noget på få timer, hvor 10.000 dukker op”.

”Vi har aldrig mødt en lignende retorik”

Margaret Huang er generalsekretær i Amnesty International USA.

”Under Obama var det langt sværere at vise folk, hvor påtrængende nødvendigt arbejdet for menneskerettigheder er. Vi befinder os det totalt modsatte sted lige nu. Folk føler et helt andet ansvar.

Den eneste måde at stoppe Trumps tiltag på er via Kongressen. I den tidligere regering kunne vi have held med at påvirke præsidenten selv eller medlemmer af regeringen. Vi kunne til tider endda samarbejde med dem. Men den nye regering har tydeligvis overhovedet ingen interesse i menneskerettigheder.

De seneste tre måneder har 20 stater introduceret lovgivning for at begrænse eller forbyde fredelige demonstrationer. For eksempel i North Dakota, hvor Standing Rock-protesterne fandt sted (hvor USA's oprindelige folk protesterede mod anlæggelse af olierørledninger, red.), blev der fremlagt seks lovforslag, der alle truer retten til fredeligt at demonstrere. Et af dem ville have gjort det lovligt for en bilist at køre en demonstrant, der gik på vejen, ned. Det endte heldigvis med at blive forkastet, men andre blev vedtaget.

Vi har aldrig i nyere tid mødt en lignende retorik fra en præsident. For mange mennesker er det ret chokerende at opleve, men det har desværre også vakt genklang i dele af USA, og der er ingen tvivl om, at der er sket en øget organisering af *white supremacy groups* (grupper, der kæmper for hvidt overherredømme, red.), og at det har ført til hadforbrydelser mod afroamerikanere og folk med latinamerikansk eller muslimsk baggrund.

Som menneskerettighedsaktivist er man nødt til at være optimist, ellers overlever man ikke. Det vigtigste håb, vi har lige nu, er den store interesse i aktivisme, som ikke ser ud til at dale. Vi skal sikre, at den energi og entusiasme bliver brugt til virkelig at skubbe på og forbedre menneskerettighederne”.

Foto: Getty

Amnesty USA har efter valget af Trump især sat fokus på to ting. Det første er forbuddet mod flygtninge og indrejsende fra seks muslimske lande. Forslaget blev underkendt af flere domstole, blandt andet fordi Trump i sin begrundelse lod det stå klart, at der var tale om et direkte forbud mod muslimer, hvilket er diskrimination. Det andet fokus er Trumps udvidelse af grænsekontrollen, planen om at bygge en mur mod Mexico og afvisningen af asylansøgere fra uroplagede lande i Mellemamerika, der sendes retur til Mexico, før deres asylsager er blevet behandlet.

”Jeg var ikke aktivist før Trump”

Dagen efter Trumps indsættelse var filminstruktør Paola Mendoza medarrangør af Women’s March – den største demonstration i nyere amerikansk historie.

”Da jeg på valgnatten kom hjem, var det første jeg gjorde, at gå ind på min søns værelse, kysse ham på panden og sige ”undskyld”. Jeg følte, at jeg havde svigtet ham som mor, fordi vi som land valgte en person, der kommer til at forme de næste fire år af hans liv og den måde, han kommer til at se verden på.

Jeg var ikke aktivist før Trump. Men da jeg så, at ideen til Women’s March begyndte at spire på nettet, kontaktede jeg en af arrangørerne og spurgte: ”Hvordan kan jeg bidrage?”

Dagen for Women’s March var uvirkelig. På mange måder. Den var kulminationen på to måneders arbejde, sene nætter, latter, tårer og skænderier. De første deltagere dukkede op med lyserøde huer klokken halv fem om morgenen. En time senere stod solen op, og der kom flere folk til, men det syntes ikke af meget, og jeg begyndte at blive nervøs for, om vi ville nå vores mål. Men da jeg klokken 10 kiggede ned ad gaden bag scenen, var der mennesker overalt, og da vidste jeg, at det var stort.

Modstanden skal ikke findes i Women’s March. Den skal findes i folket og i deres raseri, deres magt og deres håb. Det er hos den enkelte, at kampen skal finde sted. Man må indse, at ja, det er udmattende, og vi er kun lige begyndt, men vi har ikke det privilegium at blive trætte og give op.

Kvinders rettigheder er så mange forskellige ting. De angreb, vi ser på papirløse migranter, der bliver fjernet fra deres børn og udvist, mens børnene efterlades i uvished, handler også om kvinderettigheder. Ligesom angrebet på kvinders adgang til abort, *the gag rule* (se boks, red.), angrebet på Planned Parenthood og udnævnelsen af en højesteretsdommer, der har meldt klart ud, at han er imod abort. Det er ikke, fordi jeg tror, at abort er et emne, der betyder meget for Trump; jeg tror faktisk, at han går ind for fri abort. Men han bruger vores kroppe som en politisk brik, og det er næsten endnu mere forkasteligt.

Jeg tror ikke, at holdningen til kvinder har ændret sig, siden Trump kom til, men han har givet de holdninger, der allerede er der, lov til at komme op til overfladen. Jeg var ikke chokeret over den racisme og det had, som Trump rider på i forhold til papirløse migranter, brune og sorte mennesker. Det er USA’s historie. Men i min naivitet kom det bag på mig, at han kunne gøre det samme når det kommer til sexisme, og at landet bakkede ham op. Jeg troede, vi som nation var nået længere i vores syn på kvinder.

Før mente mange, at vi havde lagt problemerne med ligestilling bag os, og at det bare handlede om, at kvinder var for følsomme. Men nu er den yngre generation klar til at kæmpe mod den sexisme, der lå lige under overfladen og nu rammer os midt i ansigtet”.

Foto: Getty

Trump betegner jævnligt etablerede medier som ”uærlige” og kritiserer dem for at underrapportere om hans resultater. I februar blev medier som The Guardian, CNN og The New York Times forment adgang til en pressebriefing i Det Hvide Hus.

”Han opfører sig som skolegårdens mobber”

Eric Lipton er graverjournalist på The New York Times. Det gør ham – ifølge Trump – til en ”fjende af folket”.

”Da Trump udnævnte os til ’folkets fjende’, var den eneste konsekvens, at vi fik flere abonnenter. Det sker hver gang, han langer ud efter os. Det styrker os økonomisk, og det inspirerer de journalister, der dækker ham, til at være endnu mere energiske og entusiastiske. Han opfører sig som skolegårdens mobber, der forsøger at provokere dig, men det eneste, han får ud af det, er, at han motiverer dig til at rejse dig op og sige fra.

Når Trump snakker i telefon med os journalister, er han meget venlig og roser New York Times. Men når han så snakker om os i offentligheden, er han vældig kritisk. Jeg ser det mest af alt som et skuespil, der handler om at appellere til hans vælgerbase.

Det er meget anderledes at lave graverjournalistik under Trump end under den tidligere regering. Man kan sige, at vi har færre vinduer at kigge ind ad til Det Hvide Hus. Det betyder ikke, at vi ikke kan se noget, for der er andre vinduer, men det gør det vanskeligere. Obama-regeringen frigav lister over, hvem der besøgte Det Hvide Hus, og det var et fint til-

Foto: Kisha Bari

Med *the gag rule*, som dekretet kaldes, har Trump standset støtten til NGO'er, der rådgiver om eller udfører aborter. Amnesty advarer om, at det forbud kan koste menneskeliv i lande som f.eks. El Salvador og Chile, hvor totale abortforbud betyder, at selv kvinder i livsfare er tvunget til at gå graviditeten ud. Trump forsøger også at svække Planned Parenthood, der yder lægehjælp til tusindvis af – primært fattige – amerikanske kvinder.

tag, fordi det er i offentlighedens interesse at vide, hvor ofte chefen for det og det firma kommer på besøg, og hvor tæt samarbejdet er med specifikke interessegrupper. Den information burde være offentlig tilgængelig, især for en mand, der blev stemt ind på at han vil gøre op med interessegrupper. Jeg kan stadig skrive historierne, det er bare mere besværligt for mig.

Der er ingen tvivl om, at stemningen er høj hos aviser som New York Times og Washington Post netop nu. Der er en bred folkelig interesse for, hvad Trump gør, og jeg har aldrig tidligere set en sådan intensitet og passion fra befolkningens side.

Det er godt for avisens økonomi, og det betyder, at der kan hyres flere journalister til at holde øje med regeringen. Det giver energi til at holde fokus, arbejde hårdt og fortælle historierne så grundigt, som vi kan".

"Nu er der ingen undskyldning"

Rana Abdelhamid er aktiv i Council on American-Islamic Relations (CAIR), den største NGO i USA, der arbejder for muslimers rettigheder. Hun underviser også kvinder i selvforsvar.

Foto: Scanpix

"På valgnatten var jeg mest af alt chokeret over, at så mange mennesker syntes, det var fint, hvad Trump havde udtalt om minoriteter. Jeg fik en sms fra en veninde, der også er muslim. Hun spurgte, om jeg kunne arrangere en time i selvforsvar den følgende søndag. Det var hendes reaktion. Det var der, det stod klart for mig, at folk instinktivt følte sig udsatte og sårbare. Derefter væltede sms'erne bare ind. Folk kunne ikke tro det.

De næste to uger lavede jeg ikke andet end at afholde timer i selvforsvar. Hovedsageligt for muslimske kvinder, men også for mange LGBTI-personer. Jeg havde en overvældende følelse af: "Jeg er ikke i sikkerhed, jeg er ikke ønsket." Som kvinde, som muslim, som farvet, som datter af immigranter.

Nogle måneder senere talte jeg i Boston for 25.000 mennesker ved en demonstration i protest mod *The Muslim Ban*. Her så jeg for første gang nogensinde politikere, græsrødder og mine egne klassekammerater sige tydeligt fra over for enhver form for diskrimination af muslimer. Det var meget opløftende at høre det i så klare vendinger. Folk har nok altid vidst, at der fandt diskrimination og *hate crimes* sted, men nu var de også parate til at gøre noget ved det. Som en af mine venner sagde til mig: "Det her er virkelig en gave for folk som mig. Jeg vidste godt, at alt det her skete, men jeg følte mig ikke tvunget til at handle. Nu er der ingen undskyldning."

Flere undersøgelser peger på, at antallet af hadforbrydelser begået mod muslimer er steget siden 2015. Kritikere peger på, at Trumps mange udfald mod muslimer i valgkampen har forstærket denne tendens. Den 26. maj blev to mænd dræbt i Portland, da de forsøgte at beskytte to muslimske kvinder mod en mands racistiske overfusninger.

I MURENS SKYGGE

Byggeriet er ikke begyndt, men Trumps plan om en "stor, smuk mur" kaster allerede nu en tung skygge på grænsen til Mexico. Løftet om at smide USA's 11 millioner papirløse immigranter på porten skaber frygt for en større flygtningekrise.

Stilhed før stormen.

Sådan beskriver Madeleine Penmann stemningen ved den mere end 3000 kilometer lange grænsestrækning mellem USA og Mexico.

Gennem ørken, sand og floder slænger grænsen sig langs fire stater: Californien, Texas, New Mexico og Arizona. Nogle steder er grænsen markeret med hegn eller pigtråd, andre steder er det floder og ørken, der naturligt afskærer Mellem- og Nordamerika fra hinanden. Madeleine Penmann er krisere-searcher for Amnesty International. Sammen med en kollega har hun efter Trumps indsættelse gennemrejst den fulde grænsestrækning for at observere, hvilke konsekvenser de præsidentielle ordrer om hårdere håndtering af immigranter har haft.

Flere steder på den mexicanske side af grænsen har familier og enlige mænd slået sig ned i et ingenmandsland af teltlejre og håbløshed. De fleste er på flugt fra voldelige bandekonflikter i Mellemamerika og håber på at opnå asyl i USA.

Men alligevel tør de ikke krydse grænsen af frygt for at blive tvunget tilbage til deres hjemlande. Eller blive tilbageholdt på ubestemt tid af det amerikanske grænsepoliti.

"Trumps løfter om effektivt at lukke grænserne for immigranter og asylansøgere gør, at alle holder vejret. Folk frygter, at en presset

Foto: John Moore/Getty

Maria Celeste Castro fra Honduras er sammen med sin to-årige datter blevet tilbageholdt af grænsebetjente, efter de har krydset grænsen ind til Texas.

situation kan udvikle sig til en reel flygtningekrise", siger Madeleine Penmann, som har interviewet migranter, asylansøgere og menneskerettighedsaktivister langs grænsen.

Grænsepoliti bakker op om Trump

Løftet om at "reparere" USA's immigrationssystem var et helt centralt slogan i Trumps præsidentkampagne.

Budskabet blev mødt med jubel ved Trump-valgmøder over store dele af landet. Fra scenen beskrev Trump, hvordan uskyldige amerikanske mænd og kvinder bliver brutalt myrdet af illegale indvandrere, der får lov at hærge frit på grund af Obamas og Clintons åbne grænser.

Løfterne blev også hilst velkommen af det amerikanske grænsepoliti, hvis fagforbund for første gang nogensinde blandede sig i en valgkamp og udtrykte deres støtte til Trump.

Få dage efter indsættelsen udstedte Trump sine første dekreter på området. Udover at der skulle bygges en mur mod Mexico, skulle de omkring 11 millioner papirløse immigranter, der ifølge officielle vurderinger opholder sig i USA, deporteres, og *The Muslim Ban* skulle sætte en stopper for muslimsk indvandring.

Præsidenten forsøgte også at bremse statsmidler til de såkaldte 'Sanctuary Cities' – byer, der giver papirløse migranter en form for 'helle' ved at begrænse samarbejdet med de føderale immigrationsmyndigheder.

Det fik borgmester James Kenney fra Philadelphia til at kalde Trump for "en mobber, hvis politik udgør en trussel mod amerikanske byers sikkerhed og velstand".

"Jeg har ingen planer om at smide nogen fra vores immigrantsamfund under bussen, bare fordi vi har en præsident, der er demagog", sagde Kenney til avisen The Guardian.

I april fik Philadelphia og USA's øvrige "Sanctuary-byer" opbakning fra retsvæsenet, da en dommer i San Francisco blokerede Trumps tiltag med argumentet om, at det var i strid med forfatningen.

Deportationer på samlebånd

Massedeportationer er bestemt ikke noget nyt i amerikansk politik.

Uden for offentlighedens søgelys skabte Obama en velsmurt maskine, der kørte arrestationer og deportationer på samlebånd.

2,5 millioner mennesker blev på otte år smidt ud af landet. Flere end under nogen anden præsident i historien.

Men til forskel fra Obama, der havde et inddelingssystem, hvor immigranter, der havde begået voldelig kriminalitet, blev udvist øjeblikkeligt, har Trump fra begyndelsen gjort det klart, at selvom han først går efter "*bad hombres*", så bør alle papirløse immigranter udvises.

Trump rettede i sin valgkamp særligt skytset mod mexicanere, som han kaldte for tyve og voldtægtsforbrydere. Langt de fleste af dem, der i dag forsøger at komme til USA, er dog ikke fra Mexico, men fra Guatemala, El Salvador og Honduras. Landene har det tilfælles, at de har nogle af verdens højeste mordrater, og at bandekonflikter hvert år sender tusindvis af mennesker på flugt. Banderne har kontrol over hele områder og de familier, der tilfældigvis bor der. Et besøg i den forkerte del af byen eller manglende betaling af "skatter" til banderne kan udløse en dødsdom. Men selvom mange af flygtningene fra de mellemamerikanske "krigszoner" opfylder betingelserne for at få asyl i USA, er det kun omkring fire procent, der får det.

Og med Trumps hårde linje kan muligheden forsvinde helt.

De mænd, kvinder og børn, der formår at slippe over grænsen, risikerer i årevis at blive tilbageholdt i immigrationscentre langs grænsen. Andre bliver straks sendt retur uden overhovedet at få vurderet deres ansøgning, selvom dette strider mod USA's internationale forpligtelser.

"Asylansøgere behandles som kriminelle", fortæller Madeleine Penmann.

Myndigheder i vildrede

I dag kan man på grænsen hverken få øje på maskiner eller håndværkere i færd med at opføre muren, fortæller Madeleine Penmann.

De 5.000 ekstra grænsebetjente, som Trump lovede at sætte ind, er der endnu heller ikke fundet midler til at ansætte. Grænsemyndighederne er i vildrede med hensyn til, hvordan Trumps tiltag skal implementeres. Ingen ved rigtigt, hvad der skal ske.

Et af de største spørgsmål handler om Mexicos rolle. Mexicos udenrigsminister, Luis Videgaray, har erklæret, at Mexico hverken har i sinde at betale de mindst 12 milliarder dollars, som opførelsen af en mur koster, eller at tage imod de millioner af udenlandske immigranter, der står til at blive smidt ud af USA.

"Ingen, vi talte med ved grænsen, kunne forklare os, hvad det vil betyde. Vil Mexico begynde at fjerne folk fra grænsen? Vil flere folk blive tilbageholdt på centre i USA i årevis, fordi de ikke kan sendes ud? Vil vi se opblomstringen af egentlige flygtningelejre på den mexicanske side af grænsen? Vi ved det ikke. Men vi vil helt sikkert komme til at opleve en stigende desperation blandt immigranter og asylansøgere", siger Madeleine Penmann, som fortsætter monitoreringen af situationen på grænsen.

ALLE PRÆSIDENTENS MÆND

Hvem er hvem i indercirklen omkring Donald Trump og hans nye regering? Og hvordan kan de påvirke menneskerettighederne i USA og omverdenen?

JARED KUSHNER
SENIORRÅDGIVEREN OG SVIGERSØNNEN

Trumps 36-årige svigersøn har tidligere ledet sin families enorme ejendomsfirma, men har ingen forudgående politisk erfaring. Under titlen seniorrådgiver er Kushner nu ansvarlig for USA's håndtering af Israel-Palæstina-konflikten, ligesom han er præsidentens primære rådgiver i spørgsmål om USA's relation til Kina. Efter det kom frem, at Kushner forud for Trumps indsættelse mødtes med Ruslands ambassadør i USA, er Kushner indkaldt til at vidne i en senatsundersøgelse af forholdet mellem Trumps præsidentkampagne og det russiske styre.

STEVE BANNON
STRATEGEN

Før Bannon blev en del af Trumps kampagneteam, ledede han det såkaldte alternative-højre medie Breitbart. Breitbart markedsfører sig som en stemme imod den etablerede politiske elite og er med holdningsindlæg såsom "Politisk korrekthed beskytter den muslimske voldtægtskultur" og "Prævention gør kvinder uattraktive og skøre" berygtet for sine angreb på bl.a. muslimer og abortrettigheder. Bannon tilskrives stor indflydelse på Trumps forslag om at bygge en mur mod Mexico og indrejseforbuddet for borgere fra muslimske lande.

TRUMPS STORM AF DEKRETER

Selv præsidenten har ikke ubegrænset magt til at indføre eller afskaffe love, som i USA skal igennem Kongressens to kamre for at blive vedtaget. Til gengæld kan Trump med sine såkaldte præsidentielle dekreter gå udenom Kongressen og give sin regering instrukser til, hvordan den skal arbejde indenfor lovens og den amerikanske forfatnings rammer. I sine første måneder har Trump underskrevet langt flere dekreter end sine forgængere og har på kort tid bremset støtten til ngo'er, der arbejder med abort, angrebet indsatsen mod klimaforandringerne og godkendt olieledningen DAPL, som truer vandressourcerne og skærer igennem en række steder af religiøs og kulturel betydning for Sioux-indianerne i North Dakota. Han har også forsøgt at få indført et indrejseforbud for en række muslimske lande og at standse USA's støtte til FN's flygtningeprogram.

Konservativ fra Alabama og den første senator til at støtte Trumps kampagne. Sessions har forsvaret forslaget om at forbyde muslimer indrejse i USA. Han har kæmpet imod tiltag, der skulle sikre lige stemmerettigheder, og har modsat sig homo-ægteskaber. Han var i 2005 en udtalt kritiker af en lov, der ville forbyde det amerikanske forsvarsministerium at udøve tortur mod tilbageholdte i forhørssituationer, herunder også fanger på Guantánamo. Sessions har nu ansvaret for, hvordan de føderale amerikanske myndigheder håndhæver og sikrer amerikanernes civile og borgerlige rettigheder.

JEFF SESSIONS
JUSTITSMINISTEREN

Tidligere oliechef fra Texas. Fra sine forretninger kender Tillerson en række af de regeringer, han nu kommer til at møde som udenrigsminister, og han blev i 2012 tildelt "Venskabsordenen" af den russiske præsident Vladimir Putin. Da det amerikanske udenrigsministerium i marts lancerede sin årlige menneskerettighedsrapport, valgte Tillerson at bryde med traditionen og udeblive.

REX TILLERSON
UDENRIGSMINISTEREN

KILDER: THE ATLANTIC, TIME, BBC, CNN

NEIL GORSUCH
HØJESTERETSDOMMEREN

Den 49-årige konservative dommer Neil Gorsuch er af Trump indsat i den magtfulde amerikanske højesteret. Gorsuch, der ligesom de øvrige otte dommere i USA's højeste juridiske organ er udnævnt for livstid, er udtalt abortmodstander. Det har øget frygten hos kvinderettighedsforkæmpere for, at Højesteret kan komme til at pille ved den historiske Roe vs. Wade-afgørelse, der i 1973 sikrede amerikanske kvinders ret til selv at afgøre, om en graviditet skal fuldføres.

MIKE PENCE VICEPRÆSIDENTEN

Den tidligere guvernør fra Indiana er med egne ord "kristen, konservativ og republikaner - i den rækkefølge". Pence har længe ligget i krig med USA's LGBTI-miljø, bl.a. efter han sidste år underskrev en lov, der tillod forretninger i Indiana at afvise homoseksuelle kunder med henvisning til beskyttelse af "religiøs frihed". Tidligere har Pence argumenteret for, at et forbud mod homo-ægteskaber ikke er diskrimination, men en håndhævelse af "Guds vilje".

Trumps digitale tropper

Da psykologen Michal Kosinski udviklede en metode til at analysere mennesker i mindste detalje på baggrund af deres aktiviteter på Facebook, var målet ikke at påvirke politiske valg. Men alt tyder på, at et sådant værktøj var med til at sikre Donald Trumps valgsejr. To journalister fra det Zürich-baserede tidsskrift Das Magazin har været på dataindsamling.

Ved halv ni-tiden den 9. november 2016 vågnede Michal Kosinski på Hotel Sunnehus i Zürich. Den 34-årige forsker var kommet til byen for at holde et foredrag på det schweiziske Eidgenössische Technische Hochschule Zürich (ETH) om farerne ved big data og den digitale revolution.

Kosinski holder jævnligt foredrag om dette emne verden over. Han er førende ekspert i psykometri, en databaseret gren af psykologien. Da han tændte for fjernsynet den morgen, blev han klar over, at en bombe var eksploderet: Stik imod alle førende statistikeres prognoser var Donald J. Trump blevet valgt som præsident i USA.

I lang tid sad Kosinski foran fjernsynet og fulgte Trumps sejrsfest og valgresultaterne, som indløb fra de enkelte stater. Han havde en fornemmelse af, at valgets udfald måske havde noget at gøre med hans forskning. Til sidst trak han vejret dybt og slukkede for fjernsynet.

Samme dag udsendte en dengang næsten ukendt britisk virksomhed med hovedsæde i London en pressemeddelelse: "Vi er begejstrede over, at vores revolutionerende tilgang til datadrevet kommunikation har spillet en så vigtig rolle i den nyvalgte præsident Trumps helt uventede sejr", lød kommentaren fra Alexander James Ashburner Nix.

Nix er brite, 41 år gammel og administrerende direktør i Cambridge Analytica. Hans virksomhed spillede ikke alene en vigtig rolle i Trumps online-valgkampagne, men også i den britiske Brexit-kampagne.

> Vi har udarbejdet profiler for personligheden hos hver eneste voksne borger i USA – 220 millioner mennesker.
>
> **Alexander Nix, direktør for Cambridge Analytica**

Af disse tre aktører – psykologen Kosinski, direktøren Nix og præsidenten Trump – skabte én mulighed for den digitale revolution, én gennemførte den, og én drog fordel af den.

De fem personlighedstræk

Enhver, der ikke har tilbragt de sidste fem år på en anden planet, kender udtrykket big data. I alt væsentlighed betyder big data, at alt, hvad vi gør, både når vi er online på internettet, og når vi er offline, efterlader et digitalt spor. Hver gang vi køber noget på vores kreditkort, søger på Google, bevæger os omkring med mobiltelefonen i lommen eller sender et *like*, bliver det gemt. Særligt hvert *like*.

I lang tid var det ikke helt klart, hvad disse data kunne bruges til – måske bortset fra, at der kunne dukke reklamer for blodtrykssænkende præparater op, lige efter at man havde søgt på Google efter "sænke blodtrykket".

Men den 9. november stod det klart, at der måske er langt større muligheder. Virksomheden bag Trumps online-kampagne – som også havde arbejdet for Brexit-kampagnen – var en big data-virksomhed, Cambridge Analytica.

Denne artikel kommer ikke med det endelige svar på, hvorfor Trump vandt valget. Der er i tusindvis af årsager til hans overraskende sejr. I stedet vil vi fokusere på en lille, men afgørende detalje: Brugen af big data. For at forstå valgets udfald, og hvordan politisk kommunikation måske engang kommer til at fungere, skal vi tilbage til en besynderlig hændelse på Psychometrics Centre på Cambridge University i 2014.

Psykometri, som også af og til kaldes for psykografi, handler om at måle psykologiske træk i menneskers personlighed. I 1980'erne udviklede to hold psykologer en model til at vurdere mennesker på grundlag af fem primære personlighedstræk – de såkaldte Big Five. Disse er: åbenhed (hvor åben man er over for nye oplevelser), samvittighedsfuldhed (hvor stor en perfektionist man er), udadvendthed (hvor socialt indstillet man er), venlighed (hvor betænksom og samarbejdsvillig man er) og neuroticisme (om man let bliver ulykkelig).

Ud fra disse dimensioner er det muligt at foretage en relativt nøjagtig vurdering af et menneskes personlighedstræk. Dette omfatter vedkommendes behov og bekymringer samt sandsynlige reaktioner og adfærd.

Den såkaldte femfaktormodel har udviklet sig til at være den gængse teknik inden for psykometrien. Men igennem lang tid har problemet med denne metode været indsamlingen af data, som tidligere krævede, at man udfyldte komplicerede og meget personlige spørgeskemaer. Men så kom internettet. Og Facebook. Og Michal Kosinski.

Afslører de inderste tanker

Michal Kosinski var studerende i Warszawa, da hans liv tog en ny drejning i 2008. Han blev ansat som ph.d.-studerende ved The Psychometrics Centre på Cambridge University, en af verdens ældste institutioner af sin art. Kosinski slog sig sammen med sin medstuderende David Stillwell, der et år tidligere havde lanceret en lille Facebook-app. Det var før Facebook blev den gigant, den er i dag.

Ved hjælp af denne app – MyPersonality – kunne brugerne udfylde forskellige psykometriske spørgeskemaer, herunder en håndfuld psykologiske spørgsmål fra Big Five-spørgeskemaet (for eksempel "Jeg går let i panik" og "Jeg modsiger andre"). Ud fra denne evaluering fik brugerne en personlighedsprofil med individuelle værdier, hvorefter de kunne

vælge at dele deres Facebook-profildata med forskerne.

Kosinski havde forventet, at 20-30 af deres venner ville udfylde spørgeskemaet. Men inden længe havde flere hundreder, tusinder og til sidst flere millioner mennesker afsløret deres inderste tanker. Pludselig rådede de to ph.d.-studerende over det største datasæt, der kombinerede psykometriske værdier med Facebook-profiler, som nogensinde var blevet indsamlet.

Den metode, som Kosinski og hans kolleger udviklede i løbet af de følgende år, var egentlig ganske enkel. For det første præsenterede de forsøgspersonerne for et spørgeskema i form af en onlinequiz. Ud fra respondenternes svar kunne psykologerne beregne deres personlige værdier.

Derefter sammenlignede Kosinskis hold resultaterne med alle mulige andre former for onlinedata om forsøgspersonerne, for eksempel hvad de likede, delte eller lagde op på Facebook, eller hvad de angav som køn, alder og bopæl. Dette satte forskerne i stand til at forbinde alle prikkerne og opstille sammenhænge.

Ud fra enkle onlineaktiviteter kunne der uddrages bemærkelsesværdigt pålidelige konklusioner. For eksempel var der en vis sandsynlighed for, at mænd, der likede kosmetikmærket MAC, var homoseksuelle, mens en af de bedste indikatorer for heteroseksualitet var at like hiphopgruppen Wu-Tang Clan. Fans af Lady Gaga var sandsynligvis udadvendte, mens folk, der likede filosofi som regel var mere indadvendte.

Mens hver af disse oplysninger i sig selv er for lidt til at opstille pålidelige prognoser, bliver det ved at kombinere flere hundrede eller tusinde individuelle datapunkter muligt at opstille særdeles nøjagtige prognoser.

Religion, intelligens og cigaretter

Kosinski og hans hold arbejdede utrætteligt på at forbedre deres modeller. I 2012 påviste Kosinski, at det ud fra gennemsnitligt 68 likes af Facebook-sider fra en bruger var muligt at bestemme vedkommendes hudfarve (med 95 procents nøjagtighed), seksuelle orientering (88 procents nøjagtighed) og sympati for enten Demokraterne eller Republikanerne (85 procent).

Men det stoppede ikke her. Den pågældendes intelligens, religiøse tilhørsforhold og forbrug af alkohol, cigaretter og narkotika kunne alt sammen bestemmes på denne måde. Ud fra de indsamlede data var det endda muligt at udlede, om vedkommendes forældre var skilt.

Styrken i deres modeller illustreres af, hvor godt den var i stand til at forudsige en forsøgspersons svar. Inden længe kunne Kosinski udlede flere detaljer om en person end dennes typiske kollegaer vidste om vedkommende – alene på grundlag af 10 likes på Facebook. Med 70 likes kunne han sige mere om personen end personens venner, med 150 likes kunne han sige mere end personens forældre, og med 300 likes mere end personens partner. Og ud fra flere likes kunne han endda overgå, hvad en person mente at vide om sig selv.

Den dag Kosinski offentliggjorde disse forskningsresultater, modtog han to telefonopkald. En trussel om et sagsanlæg og et tilbud om ansættelse. Begge fra Facebook.

Menneskesøgeren

Blot nogle få uger senere blev likes på Facebook som standard gjort private. Før da havde alle på internettet som udgangspunkt kunnet se, hvad man likede. Men dette var ingen hindring for dataindsamlerne: Hvor Kosinski altid havde bedt om Facebook-brugernes samtykke, kræver mange moderne apps og onlinequizzer adgang til private data, før man kan få lov at tage en personlighedstest.

Men det handlede ikke kun om likes eller for den sags skyld Facebook: Vi afslører også noget om os selv, når vi ikke er online. For eksempel afslører bevægelsessensoren på vores telefon, hvor hurtigt vi bevæger os, og hvor langt vi kommer omkring. Dette hænger sammen med følelsesmæssig ustabilitet.

Kosinski konkluderede, at vores smartphone er et enormt psykologisk spørgeskema, som vi konstant er i færd med at udfylde, bevidst eller ubevidst.

Men hvad mere er – og det er det afgørende – så fungerer det også den modsatte vej: Ikke alene kan der skabes psykologiske profiler ud fra en persons data – personens data kan også bruges den anden vej til at søge efter bestemte profiler: Bekymrede fædre, indadvendte med indestængt vrede – eller måske endda potentielle demokratiske vælgere, som endnu ikke har besluttet, hvad de vil stemme.

I bund og grund var det, Kosinski havde opfundet, en form for menneskesøger. Han begyndte at erkende potentialet – men også den iboende fare – ved sit arbejde. Han havde altid opfattet internettet som en gave fra himlen. Det, han egentlig ville, var at give noget tilbage, noget at dele. Data kan kopieres, så hvorfor skulle alle ikke have lov til at drage fordel af dem? Det var ånden hos en hel generation, begyndelsen på en ny tidsalder, der gik ud over den fysiske verdens begrænsninger.

Men derefter begyndte Kosinski at spekulere over, hvad der mon ville ske, hvis nogen misbrugte hans menneskesøger til at manipulere med mennesker? Han begyndte at sætte advarsler på det meste af sit videnskabelige arbejde. Hans metode, advarede han, "kunne udgøre en trussel mod en persons trivsel, frihed, og endog liv". Men ingen forstod tilsyneladende, hvad han mente.

Det begynder at stinke

Omkring dette tidspunkt, i begyndelsen af 2014, blev Kosinski kontaktet af en ung lektor fra universitetets institut for psykologi ved navn Aleksandr Kogan. Han sagde, at han henvendte sig på vegne af en virksomhed, der var interesseret i Kosinskis metode og ønskede adgang til MyPersonalitys database. Kogan havde ikke tilladelse til at afsløre formålet med dette, da han var pålagt tavshedspligt.

Til at begynde med så Kosinski og hans hold positivt på dette tilbud, der ville sikre instituttet en betydelig sum penge. Men så begyndte han at tøve. Til sidst afslørede Kogan navnet på virksomheden: Strategic Communication Laboratories (SCL). Kosinski googlede derefter virksomheden. På virksomhedens

website står der: ”[Vi er] det førende valgstyringsagentur”.

SCL leverer markedsføring baseret på psykologiske modeller. Et af dets kerneområder er valgpåvirkning. Valgpåvirkning? Kosinski klikkede sig foruroliget gennem siderne. Hvilken form for virksomhed var dette? Og hvad var det, disse mennesker planlagde?

Hvad Kosinski ikke vidste dengang, var, at SCL er moderselskabet i en koncern af virksomheder. Hvem der helt præcis ejer SCL og dets forskellige afdelinger, er uklart takket være en uigennemskuelig selskabsstruktur. Nogle af SCL's aflæggere har været involveret i valgene i lande fra Ukraine til Nigeria, andre har hjulpet den nepalesiske konge i kampen mod oprørerne, og atter andre har udviklet metoder til at påvirke østeuropæiske og afghanske borgere på vegne af NATO. Og i 2013 etablerede SCL endnu en aflægger i form af en virksomhed, der skulle tage del i det amerikanske præsidentvalg: Cambridge Analytica.

Kosinski kendte intet til alt dette, men han havde en ubehagelig fornemmelse.

”Det hele begyndte at stinke”, husker han.

Efter at have forsket lidt mere opdagede han, at Aleksandr Kogan i al hemmelighed havde registreret et selskab, som gjorde forretninger med SCL. Af en rapport fra december 2015 i The Guardian og interne selskabsdokumenter overdraget til Das Magazin, fremgår det, at SCL hørte om Kosinskis metode fra Kogan. Kosinski fik mistanke om, at Kogans virksomhed havde kopieret hans Facebook-like-baserede Big Five-måleværktøj for at sælge det til denne valgpåvirkende virksomhed.

> Jeg har ikke bygget bomben. Jeg har blot vist, at den findes.
>
> **Michal Kosinski, ph.d. i psykologi og professor ved Stanford University**

Han afbrød omgående forbindelsen til Kogan og orienterede institutdirektøren, hvilket medførte en vanskelig konflikt på universitetet.

Fra psykologi til politik

Aleksandr Kogan flyttede til Singapore, hvor han giftede sig og skiftede navn til Dr. Spectre.

DIT PRIVATLIV ER TIL SALG

Dine personlige informationer er til salg: Alt fra din internethistorik og dine indkøbsvaner til din finansielle situation, din straffeattest og telefonnumre.

Amnesty International har undersøgt markedet for big data i USA, og det krævede kun fem klik på hjemmesiden ExactData.com, før vi blev tilbudt at købe personlige data om 1.845.071 amerikanere, der er opført som muslimer.

Big data har ifølge tidsskriftet The Economist overhalet olie som verdens mest værdifulde ressource, og mere end 50 amerikanske virksomheder indsamler og videresælger personlige data.

To af de største, Experian og Acxicom, tilbyder detaljerede oplysninger fordelt på 181 etniciteter og 11 religioner. De hævder at have personlige data om næsten alle forbrugere i USA, som kan filtreres i 450 forskellige kategorier som religion, etnicitet, politisk overbevisning, seksuel orientering, indkomst eller bilmærke.

Cambridge Analytica, som stod i spidsen for Donald Trumps digitale valgkampagne, har en database med over 220 millioner amerikanere, som angiveligt er registreret med flere tusinde personlige data hver. Kombineret med tilsyneladende uskyldige oplysninger og likes fra Facebook skaber det mulighed for ekstremt detaljerede personprofiler – og de kan misbruges.

På den baggrund skrev Amnesty i februar til virksomhederne og advarede dem mod at bistå Trump-regeringen med data eller analyser, der kan føre til massedeportationer af illegale migranter eller registre over muslimer i landet.

”At bruge datakøbmænd til at føre disse politikker ud i livet udgør en enorm risiko for menneskerettighederne”, skrev Amnesty til firmaerne.

Michal Kosinski afsluttede sine ph.d.-studier, blev ansat ved Stanford-universitetet og flyttede til USA. Herefter var der stille i et års tid. Så i november 2015 meddelte den mest yderligtgående af de to Brexit-kampagner, Leave.EU med Nigel Farage i spidsen, at man havde hyret en big data-virksomhed til at hjælpe med onlinekampagnen: Cambridge Analytica. Virksomhedens kerneområde: Innovativ politisk markedsføring – mikromålretning – gennem måling af folks personlighed via deres digitale fodaftryk og Big Five-modellen.

Nu begyndte Kosinski at få e-mails med spørgsmål om, hvad han havde at gøre med dette – idet ordene Cambridge, personlighed og analyser straks fik mange til at tænke på Kosinski.

Det var første gang, han hørte om virksomheden, hvis navn angiveligt kom af, at dens første medarbejdere var forskere fra Cambridge-universitetet. Skrækslagen kiggede han på virksomhedens website. Blev hans metode anvendt i stor målestok til politiske formål?

Efter resultatet af Brexit skrev hans venner og bekendte til ham: Se nu, hvad du har gjort. Overalt måtte Kosinski forklare, at han ikke havde noget med denne virksomhed at gøre.

I nogle få måneder herefter var der igen relativt stille. Men så, den 19. september 2016, knap to måneder før det amerikanske valg, træder en slank mand i mørkt jakkesæt op på scenen på Grand Hyatt-hotellet i New York. Konferencen Concordia Summit er en slags miniatureudgave af World Economic Forum med beslutningstagere fra hele verden.

”Lad os give Alexander Nix, CEO i Cambridge Analytica, en varm velkomst”, annoncerer en blød kvindestemme.

Stilheden sænker sig over forsamlingen. Mange af de tilstedeværende ved, at dette er Trumps nye digitale strategichef. Nogle få uger forinden havde Trump noget kryptisk tweetet: ”Snart kan I kalde mig for Mr. Brexit”. Og de politiske observatører havde da også bemærket nogle slående ligheder mellem Trumps dagsorden og dagsordenen for den højreorienterede Brexit-bevægelse. Men der var kun få, der havde bemærket forbindelsen til, at Trump for nylig havde hyret en markedsføringsvirksomhed ved navn Cambridge Analytica.

Trump som digital ufødt

Indtil dette tidspunkt havde Trumps digitale kampagne mere eller mindre bestået af én person: Brad Parscale, iværksætter inden for markedsføring. Den 70-årige Trump er langt fra nogen ekspert på det digitale område – han har ikke engang en computer på sit skrivebord. Trump skriver ikke e-mails, afslørede hans personlige assistent engang. Hun havde selv måttet overbevise ham om at få en smartphone, hvorfra han nu sender bunker af tweets.

Omvendt byggede Hillary Clinton i stor udstrækning sin kampagne på arven fra den første såkaldte præsident af de sociale medier, Barack Obama. Hun samarbejdede med førende eksperter i big data fra BlueLabs og fik støtte fra Google og DreamWorks.

Da det i juni 2016 blev meddelt, at Trump havde hyret Cambridge Analytica, vendte det samlede establishment i Washington øjnene mod himlen i vantro over en flok udenlandske fyre i skræddersyede jakkesæt, der ikke forstår sig på USA og det amerikanske folk.

"Jeg har i dag den ære at fortælle jer om, hvor stor effekt big data og psykografi kan have på valgprocessen", siger Alexander Nix på scenen, hvor Cambridge Analyticas logo – der forestiller en hjerne opbygget af netværkspunkter på samme måde som et kort – toner frem.

"For blot 18 måneder siden var Senator Cruz en af de mindst populære kandidater", forklarer den lyshårede mand med en tyk britisk accent.

"Mindre end 40 procent af befolkningen havde hørt om ham", står der nu på skærmen. Cambridge Analytica var blevet involveret i den amerikanske valgkamp næsten to år tidligere, først som konsulent for republikanerne Ben Carson og Ted Cruz. Cruz – og senere Trump – fik økonomisk støtte primært fra den hemmelighedsfulde amerikanske softwaremilliardær Robert Mercer, der sammen med datteren Rebekah menes at være den største investor i Cambridge Analytica.

"Og hvordan klarede han så det?", spørger Nix og forklarer, at valgkampagner indtil nu har været tilrettelagt ud fra demografiske koncepter.

"En helt igennem latterlig tanke. At sende samme budskab til alle kvinder, alene på grund af deres køn, eller til alle amerikanere af afrikansk herkomst alene på grund af deres race".

Hvad Nix mente, var, at mens andre kampagner hidtil har været baseret på demografiske statistikker, anvendte Cambridge Analytica psykometriske data.

Bilforhandlere og bonuskort

I december 2015 hævdede Cruz' kampagneteam, at deres voksende succes var skabt gennem psykologisk anvendelse af data og analyser, og de betalte virksomheden mindst 5,8 millioner dollars for at bistå med at udpege vælgere i valgkredsene i Iowa, hvor Cruz vandt, inden han i maj trak sig ud af valgkampen.

Nix klikker frem til næste billede: Fem forskellige ansigter, der hver især svarer til en personlighedsprofil. Dette er Big Five-modellen.

"Hos Cambridge er det lykkedes os at opstille en model, der kan forudsige personligheden hos hver eneste voksen borger i USA", siger Nix.

Publikum er tryllebundet. Ifølge Nix er Cambridge Analyticas vellykkede markedsføring baseret på en kombination af tre elementer: Adfærdsvidenskab, big data-analyser og målrettede reklamer. Målrettet reklame er personlige annoncer, afstemt så nøje som muligt efter hver enkelt forbrugers personlighed.

Nix forklarer ligefremt, hvordan hans virksomhed gør dette. Først køber Cambridge Analytica persondata fra en række forskellige kilder såsom tingbøger, data fra bilforhandlere, indkøbsdata, bonuskort, klubmedlemsskaber, hvilke blade folk læser, og hvilke kirker de tilhører. Nix viser logoerne fra en række globalt aktive dataleverandører som Acxiom og Experian – i USA er næsten alle personlige oplysninger til salg.

Hvis man for eksempel ønsker at vide, hvor der bor jødiske kvinder, kan man ganske enkelt købe oplysninger om dette, komplet med deres telefonnumre. Derefter kombinerer Cambridge Analytica disse data med det republikanske partis valglister og onlinedata og beregner derfra en Big Five-personlighedsprofil. De digitale fodaftryk bliver derved pludselig til virkelige mennesker med virkelige bekymringer, behov, interesser og boligadresser.

Metoden ligner meget den, som Michal Kosinski i sin tid udviklede.

Nix fortæller videre, at Cambridge Analytica også anvender "undersøgelser af data fra sociale medier" og Facebook-data. Og virksomheden gør nøjagtig det, som Kosinski advarede imod:

"Vi har udarbejdet profiler for personligheden hos hver eneste voksen borger i USA – 220 millioner mennesker", praler Nix. Trumps slående inkonsekvens, hans bredt kritiserede lunefuldhed og den deraf følgende spærreild af selvmodsigende budskaber viste sig pludselig at være hans største aktiv: Et nyt budskab til hver vælger.

"Stort set hvert eneste budskab, som Trump udsendte, var datadrevet", erindrer Alexander Nix. På dagen for den tredje valgdebat mellem Trump og Clinton testede Trumps kampagneteam 175.000 forskellige varianter af annoncer for hans argumenter for at finde de rigtige udgaver, først og fremmest via Facebook. Forskellene mellem budskaberne bestod overvejende i mikroskopiske detaljer for bedst at ramme modtagerne på optimal psykologisk vis: Med forskellige overskrifter, farver, billedtekster, med et foto eller en video. Denne finjustering går helt ned til de mindste grupper, forklarede Nix os i et interview.

> Stort set hvert eneste budskab, som Trump udsendte, var datadrevet.
>
> **Alexander Nix, direktør for Cambridge Analytica**

"Vi kan henvende os målrettet til specifikke landsbyer eller lejlighedskomplekser. Og endda til enkeltpersoner".

Massekommunikationens død

I valgdistriktet Little Haiti i Miami forsynede Trumps kampagne eksempelvis beboerne med nyheder om Clinton-fondens fejlslagne humanitære hjælp efter jordskælvet i Haiti for at afholde dem fra at stemme på Hillary Clinton. Dette var et af målene: At holde potentielle Clinton-tilhængere (som indbefatter ubeslutsomme venstreorienterede, afroamerikanere og unge kvinder) væk fra stemmeboksen og "undertrykke" deres stemmer, som en ledende kampagnemedarbejder fortalte Bloomberg i ugerne op til valget.

Disse "dark posts" – sponsorerede nyhedslignende annoncer på Facebooks tidslinje, som kun vises til brugere med specifikke profiler – omfattede blandt andet videoer, sendt til afroamerikanere, hvori Hillary Clinton omtaler sorte mænd som rovdyr.

Nix afslutter sin præsentation ved Concordia Summit med at erklære, at den traditionelle masseannoncering er død.

"Det er helt sikkert, at mine børn aldrig nogensinde vil forstå konceptet bag massekommunikation", siger han.

Lige før han forlader scenen, oplyser han, at efter at Cruz trak sig ud af valgkampen, har hans virksomhed hjulpet én af de tilbageværende præsidentkandidater.

Nøjagtigt hvordan den amerikanske befolkning blev bearbejdet af Trumps digitale tropper på dette tidspunkt var ikke synligt, fordi de i mindre omfang angreb via almindeligt tv og i større omfang ved hjælp af personlige budskaber på de sociale medier og digitalt tv. Og mens Clintons team på grundlag af de demografiske prognoser troede, at de lå i spidsen, bemærkede Bloombergs journalist Sasha Issenberg til sin overraskelse under et besøg i San Antonio – hvor Trumps digitale kampagne havde sin base – at der var ved at blive skabt et "sekundært hovedkvarter".

Det tilknyttede team fra Cambridge Analytica, som tilsyneladende blot bestod af en håndfuld mennesker, fik 100.000 dollars fra Trump i juli, 250.000 dollars i august og 5 millioner dollars i september. Ifølge Nix tjente virksomheden mere end 15 millioner dollars i alt.

Fra juli 2016 blev Trumps kampagnefolk udstyret med en app, som de kunne bruge til at identificere de politiske holdninger og personlighedstyper hos beboerne på en given adresse. Den samme app-leverandør var blevet benyttet af Brexit-kampagnen. Trumps folk ringede kun på ved de adresser, som ifølge denne app var modtagelige over for hans budskaber. Kampagnefolkene havde fået retningslinjer for, hvordan de skulle tale med beboerne, skræddersyet på grundlag af deres personlighedstype. Derefter registrerede de beboernes reaktioner i appen, og disse nye data røg direkte tilbage til Trump-kampagnens datacentraler.

Skræddersyede budskaber

Cambridge Analytica inddelte den amerikanske befolkning i 32 personlighedstyper og fokuserede på blot 17 stater. Og ligesom Kosinski havde fundet, at der er en vis sandsynlighed for, at mænd, der kan lide kosmetikprodukter fra MAC, er homoseksuelle, opdagede virksomheden, at en præference for amerikansk fremstillede biler var et næsten sikkert tegn på, at en vælger potentielt ville stemme på Trump.

Disse erfaringer viste blandt andet Trump, hvilke budskaber der virkede bedst – og hvor. Beslutningen om at fokusere på Michigan og Wisconsin i kampagnens sidste uger blev truffet på grundlag af dataanalyser. Kandidaten blev således et instrument til implementering af en big data-model. Cambridge Analytica var selvfølgelig ikke den eneste årsag til Trumps sejr. Men i hvilket omfang påvirkede de psykometriske metoder rent faktisk valgets udfald? Adspurgt herom var Cambridge Analytica ikke villig til at føre bevis for sin kampagnes effektivitet, og de har senere nedtonet betydningen af psykografi i Trumps kampagne, selv om de har fremhævet det modsatte i et interview med Das Magazin.

I en erklæring efter offentliggørelsen af denne artikel i Tyskland udtalte en talsperson for Cambridge Analytica således, at "Cambridge Analytica bruger ikke data fra Facebook, vi har ikke været i kontakt med Dr. Michal Kosinski, vi udliciterer ikke forskning, vi bruger ikke samme metode, psykografi har stort set ikke været anvendt. Cambridge Analytica har ikke været involveret i bestræbelser på at afholde amerikanere fra at stemme i præsidentvalget. Vores indsats har udelukkende været koncentreret om at øge valgdeltagelsen".

Effektiv kampagne

Det er uklart, om Cambridge Analytica bare er et fantastisk, selviscenesættende mediebureau eller begyndelsen på en ny æra for politisk kommunikation. Ikke desto mindre er der visse ubesvarede spørgsmål såsom Ted Cruz' overraskende fremgang i primærvalgene, den øgede stemmeprocent i landdistrikterne, og faldet i antallet af afroamerikanere, der stemte tidligt. At Trump brugte så få penge, kan også forklares med effektiviteten i den personlighedsbaserede annoncering. Og også det, at han i sammenligning med Hillary Clinton investerede klart mere i kampagner på de digitale medier end på tv. Facebook viste sig at være det ultimative våben og det bedste medium for valgkampen, som Nix forklarede, og som kommentarer fra flere af Trumps centrale kampagnefolk viser.

Mange har påstået, at statistikerne tabte valget, fordi deres forudsigelser ramte så langt ved siden af. Men hvad nu, hvis valget i virkeligheden blev vundet med hjælp fra statistikerne – altså vel at mærke de statistikere, der benyttede den nye metode? Det er en historisk ironi, at Trump, der så ofte har brokket sig over den videnskabelige forskning, anvendte en særdeles videnskabelig metode i sin kampagne.

En anden stor vinder er Cambridge Analytica, hvis ene bestyrelsesmedlem, Steve Bannon, der tidligere var direktør for det højreorienterede medie Breitbart News, blev udnævnt til Donald Trumps øverste rådgiver og chefstrateg efter valgtriumfen.

Selv om Cambridge Analytica ikke er villig til at kommentere den angiveligt igangværende dialog med den britiske premierminister Theresa May, hævder Alexander Nix, at han er i færd med at udbygge sin verdensomspændende kundebase, og at han har modtaget henvendelser fra Schweiz, Tyskland og Australien.

Michal Kosinski opfandt en model til at tegne præcise personprofiler via Facebook.

Alexander Nix brugte modellen i Donald Trumps succesfulde valgkamp.

Har ikke bygget bomben

Kosinski har observeret det hele fra sit kontor ved Stanford. Efter det amerikanske valg er universitetet i oprør. Kosinski reagerer på begivenhederne med forskerens skarpeste våben: Den videnskabelige analyse. Sammen med sin forskerkollega Sandra Matz har han gennemført en række test, som snart vil blive offentliggjort. De første resultater er alarmerende: Undersøgelsen påviser, at personlighedsbaseret målrettet markedsføring kan tiltrække op til 63 procent flere klik og op til 1.400 flere samtaler i reklamekampagner på Facebook, når produkter og markedsføringsbudskaber målrettes forbrugerne ud fra deres personlighedskarakteristik.

Verden er vendt på hovedet. Storbritannien forlader EU, Donald Trump er præsident i USA. Og på Stanford modtager Kosinski, der ønskede at advare mod anvendelse af psykologisk målrettede kampagner i politisk øjemed, igen anklagende e-mails.

"Nej", siger Kosinski stille og ryster på hovedet.

"Dette er ikke min fejl. Jeg har ikke bygget bomben. Jeg har blot vist, at den findes".

Supplerende research til denne rapport er leveret af Paul-Olivier Dehaye. Dette er en revideret udgave af en artikel, som oprindelig blev bragt i Das Magazin.

> Jeg har fået lov til at mærke, at det at være menneske betyder noget.

Barndom på flugt

Mozhdeh Ghasemiyani fik som 16-årig muligheden for at komme til Danmark som kvoteflygtning. En ordning, som skal hjælpe de mest sårbare mennesker på flugt i sikkerhed, men som et flertal i Folketinget i efteråret trak Danmark ud af.

Mozhdeh Ghasemiyani begynder sit liv i fængsel. I 1979 har Ayatollah Khomeini og hans præstestyre sat sig på magten i Iran, og som kurdisk frihedskæmper er hendes far en eftersøgt mand. Men regimet kan ikke finde ham og sætter i stedet den spæde Mozhdeh og hendes mor bag tremmer.

Da de bliver løsladt, må de flygte fra den ene landsby til den næste. Mozhdeh ser meget lidt til sin far. Det meste af tiden gemmer manden med det store skæg og geværet sig i bjergene og kommer kun ned for at besøge sin familie om natten.

En dag finder de iranske soldater frem til deres skjulested og vil have moren til at sige, hvor faren befinder sig. Da hun ikke vil svare, begynder de at skyde. Moren bliver skudt i ansigtet og i armen. Kæben, den ene kind og en del af hendes tænder bliver skudt væk. Mozhdehs et-årige lillebror, som moren har i favnen, bliver også såret.

"Der er blod over det hele, og jeg står bare og græder. Pludselig tager to mænd fra landsbyen fat i min mor og bror og kører dem væk. Min bror bliver behandlet og kommer tilbage, men min mor var væk i otte måneder, og der vidste jeg ikke, om hun var levende eller død", fortæller Mozhdeh over en kop kaffe i sin lyse lejlighed på Frederiksberg.

På konstant flugt

Mozhdehs mor overlever. På et hospital i Bagdad får hun behandling, fordi nogle irakere siger, at de er i familie med hende. Ellers havde hun helt sikkert været død i dag, fortæller Mozhdeh.

I den periode bliver Mozhdeh på skift passet af naboer, sin storesøster og faren, når han kan være der. De overlever med hjælp fra andre kurdere, Røde Kors og Læger Uden Grænser, der sørger for mad og vaccinationer. Men heller ikke her er der sikkert. Landsbyen bliver bombet, og familien Ghasemiyani må igen tage flugten.

"Fly og helikoptere er noget af det, jeg husker bedst fra min barndom. For mig var lyden af dem ensbetydende med, at jeg måske snart skulle dø. Helikopterne kom så tæt på, at vi kunne se dem, der sad og var klar til at skyde på os – ligesom i filmene".

De flygter til storbyen Sulaymaniyah i Nordirak, hvor Mozhdeh for første gang får mulighed for at komme i en rigtig skole. Men i 1990 bryder Golfkrigen ud. Der kommer FN-

MOZHDEH GHASEMIYANI

38 år

Kom med sin familie til Danmark som kvoteflygtning i 1995

Har ni søskende, der blandt andet bor i Tyskland og Canada

Uddannet klinisk psykolog

Arbejder med uledsagede flygtningebørn med traumer og debriefer og coacher læger og sygeplejersker fra Læger Uden Grænser

Har derudover både arbejdet i den amerikanske kongres samt Integrationsministeriet og Forsvaret i Danmark

Hør Mozhdeh fortælle, hvordan kvoteflygtningeordningen reddede hendes liv på **amnesty.dk/mozhdeh**

Femårige Mozhdeh (tv.) holder godt fast i sin lillebrors hånd. Billedet er taget tre dage efter moderen blev skudt af iranske soldater. Til højre ses Mozhdeh og hendes mor (privatfotos).

styrker til byen, og Mozhdehs far, der har sluttet sig til familien, søger asyl til dem alle på et FN-kontor. Tidligere har han sørget for, at hendes ældre søskende er kommet ud af landet ved hjælp af menneskesmuglere.

"Vi ville rigtig gerne til Canada eller Tyskland, hvor vi havde hørt, at nogle af mine søskende var havnet. Men begge lande afviste vores sag, fordi både min mor og lillebror skulle have rigtig meget behandling. Min far var heller ikke i stand til at arbejde, fordi han var blevet såret mange gange. Så vi var ikke ligefrem nogen, der med det samme kunne bidrage til samfundet".

Vejen til Danmark

Efter flere år i venteposition siger Danmark ja til at modtage familien som kvoteflygtninge. Der har en af Mozhdehs ældre søstre tidligere fået asyl, så familien er lykkelig. De skal dog selv sørge for at komme til Bagdad, hvor en FN-medarbejder vil møde dem. Som iranske flygtninge er de i fare for at blive fanget af irakiske soldater og deporteret til hjemlandet, så familien gemmer sig blandt sække med madvarer i forskellige lastbiler.

"Jeg kunne næsten ikke trække vejret af frygt, når vi blev stoppet. Det var enormt farligt på det tidspunkt for min søster og mig, fordi vi var teenagere og derfor risikerede at blive taget af soldaterne. Jeg kan stadig se for mig, hvordan soldaterne kommer og åbner lastbilen, mens jeg ligger med lukkede øjne og prøver at være så stille som muligt".

Det lykkes dem at komme sikkert frem, og sammen med en større gruppe kvoteflygtninge lander den 16-årige Mozhdeh og hendes familie i et overskyet Kastrup, hvor to medarbejdere fra Dansk Flygtningehjælp og hendes storesøster Shaidi tager imod dem. De første to måneder bor familien i søsterens lille lejlighed, hvorefter de bliver indkvarteret i et hus i en mindre landsby på Falster.

"Den første skoledag var den største dag i mit liv. Min mor havde altid sagt, at jeg skulle få en uddannelse, hvis jeg ville klare mig og være selvstændig som kvinde. Hun var selv analfabet, så det betød rigtig meget for hende. Under krigen kunne bomberne sprænge rundt om mig, og jeg ville være ligeglad, fordi jeg kunne lukke hele verden ude med mine bøger. At komme i skole var kæmpe stort, fordi for mig var det beviset på, at nu var vi i Danmark og havde fået et nyt liv".

Lykkelig trods hård start

Til at begynde med er skolen og danskerne dog én stor skuffelse. Ud over at skulle kæmpe hårdt med sproget må Mozhdeh og hendes bror finde sig i racistiske bemærkninger fra de danske elever, der ikke vil have noget med dem at gøre.

Men Mozhdeh nægter at lade sig påvirke og lærer lynhurtigt sig selv dansk ved at lytte til lydbøger og gennem samtaler med den ældre danske mand, der som ejer af familiens hus kommer forbi engang imellem for at høre, hvordan de har det.

I dag er Mozhdeh uddannet klinisk psykolog og arbejder med uledsagede flygtningebørn med traumer. 22 år efter hun selv ankom med hovedet fuld af dystre minder fra et langt liv på flugt, er det ikke svært at sætte ord på, hvad kvoteflygtningeordningen har gjort for hende og familien:

"Den har givet os et liv. For vi havde jo ikke rigtig et liv før det. Den har betydet, at min mor fik behandling, at jeg har fået en uddannelse og en fornemmelse af tryghed, som jeg ikke havde før. Det har betydet, at jeg har fået lov til at mærke, at det at være menneske betyder noget. At der faktisk var nogen, der kiggede på os og sagde, at selv om vi måske ikke havde noget at bidrage med, så betyder jeres liv noget. Så simpelt er det faktisk" .

DANMARK BREMSER FOR KVOTEFLYGTNINGE

Med opbakning fra Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti valgte regeringen i september 2016 at suspendere den danske kvoteflygtningeordning på ubestemt tid. Siden 1978 har Danmark ellers taget imod i snit 500 kvoteflygtninge om året. Kvoteflygtninge er særligt sårbare eller udsatte mennesker på flugt, som efter aftale med FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) flyttes fra et land, der har forsøgt at beskytte dem, til et andet land, der tilbyder at tage imod dem.

Amnesty arbejder med kampagnen #rettilsikkerhed for at Danmark igen åbner døren for kvoteflygtninge. Den 15. marts mødtes Amnestys generalsekretær, Trine Christensen, med integrations- og udlændingeminister Inger Støjberg (V) for at tale om regeringens flygtningepolitik og for at overrække underskrifter fra 50.698 danskere, som opfordrer regeringen til atter at tage imod 500 kvoteflygtninge årligt.

”Mennesker sætter sig ikke bare ned og dør”

Krigsfotografen Jan Grarup bruger sit liv på at dokumentere ondskab, overlevelse og kærlighed i konfliktområder – og krigsforbrydelser råt for usødet. AMNESTY spørger ham hvorfor.

❶ Hvad er det vigtigste for dig som fotojournalist?
Det er at fortælle historier i dybden. Både for at forstå, hvorfor folk flygter, hvad de flygter fra, og hvorfor krige eksisterer. Hvad er berettigelsen – og der er sjældent eller nærmest aldrig en. Desværre er det næsten altid civilbefolkningen, der bliver fanget i konflikter. Og mange af de her historier begynder at få antydningen af et antropologisk studie i, hvad ondskab, overlevelse og kærlighed er. Det er det, jeg gerne vil med mit arbejde. For jeg kan jo se, at jeg møder mange mennesker, som søger fordybelse i takt med, at verdenen og mediebilledet bliver mere og mere overfladisk.

❷ Hvad ønsker du at opnå med dine billeder?
Vi kan alle sammen forholde os til, hvordan det må være at være på flugt med sine børn eller miste et barn. Det er den ene del af det – der hvor jeg kan ramme folk mentalt. Den anden del af det handler om at lave billeder, som er regulær dokumentation af overtrædelser af menneskerettighederne. Der har jeg ikke et følelsesmæssigt og empatisk filter og er meget mere kold. Der handler det kun om at dokumentere råt for usødet, at her er der tale om krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden. Som for eksempelvis i Mosul, hvor civile bliver henrettet klos op ad en væg.

❸ Hvad er det for billeder, der kan få folk til at føle noget og måske endda reagere?
Jeg tror i langt højere grad, at det er billeder, der signalerer overlevelse og fremtid og håb, end det er billeder af massakrer. Billederne af massakrerne er vigtige og skal være der. Men for hver gang der er sådan et billede, skal der gerne være nogle andre, der viser, at folk ikke bare sætter sig ned og dør eller venter på at blive samlet op, så de kan flygte. Folk kæmper for at overleve. Og de gør det med stolthed og værdighed. Det er vigtigt for mig, at man ikke bare gør folk til et tal eller endnu en flygtning.

❹ Hvad er det værste, du har oplevet?
Folkemordet i Rwanda i 1994 er stadig noget af det værste. Men der har været masser af konflikter efterfølgende, der har gjort indtryk. Ligegyldigheden i Darfur-konflikten for eksempel, hvor der også var masser af beviser på overgreb mod mennesker, der kan betragtes som krigsforbrydelser. Det er fuldstændig vanvittigt, at det har fået lov til at foregå i så mange år, men som så meget andet er det blevet en del af et storpolitisk spil. Det samme med giftangrebene i Syrien. Alene det, at det kan finde sted i 2017, gør mig dybt frustreret. Jeg ville ønske, at vi kunne sige, at vi er blevet klogere siden Rwanda, men det er vi desværre ikke.

❺ Hvad har dine oplevelser i konfliktområder vist dig om det menneskelige væsen?
Det svar er jeg ikke kommet frem til endnu. Jeg har oplevet ondskab og brutalitet i sin yderste konsekvens, hvor man skyder små børn i hovedet på klos hold uden nogen grund. Men jeg har fandeme også oplevet kærlighed og overlevelse, og at mennesket har en helt unik evne til at justere ind efter en situation og stadig gøre livet levbart. To kilometer bag frontlinjen i Mosul bliver folk gift. Hvem fanden kan det efter at have været igennem alt det? Finde kærligheden og viljen til at gifte sig med et andet menneske og skabe noget nyt. Det, synes jeg, er dybt fascinerende.

❻ Hvilke personlige konsekvenser har det haft for dig at arbejde steder, hvor mennesker dør for øjnene af dig?
Jeg er blevet diagnosticeret med posttraumatisk stress og prøvede tidligere at dulme det med stoffer og alkohol. Nu får jeg medicin for det. Jeg har mistet stor kærlighed på grund af mit arbejde og er et svært menneske at leve sammen med. For selvfølgelig sætter det nogle ar på sjælen, som ikke forsvinder. Men omvendt kan man sige, at den pris jeg betaler, er mikroskopisk i forhold til den, som andre må betale.

Jan Grarup
Fotograf og fotojournalist

48-årige Jan Grarup har i mere end 25 år dokumenteret krig og katastrofer overalt i verden. Billederne har givet ham adskillige priser og stor international anerkendelse – blandt andet World Press Photo of the Year hele otte gange. Han holder foredrag, underviser og laver løbende reportager for internationale magasiner som Newsweek, Stern og New York Times. På Amnestys landsmøde i Nyborg i april fortalte han om sit arbejde, som kan ses på www.jangrarup.photoshelter.com

AF ROBERTO ZACHARIAS | FOTO LÆRKE POSSELT

> Indignation og vrede er et fantastisk brændstof.

EUROPAS SIDSTE KRIGSZONE

Efter tre år med krig er folk i Ukraine blevet trætte. De drømmer sig tilbage til tiden før krigen, mens kampene rundt om dem mest af alt ser ud til at blive optrappede på ny. Reportage fra Ukraines frontlinje.

Foto: OSCE/Evgeniy Maloketa

For de almindelige borgere er det fortsat farligt at komme forbi de check-points, der ligger langs frontlinjen, her ved byen Stanytsia Luhanska. Civilbefolkningen har i lange perioder været tvunget til at vente i områder med utilstrækkelige beskyttelsesrum, manglende vand og sanitære ressourcer. Undertiden er folk havnet i krydsild.

"De ønsker, at min familie dør under et angreb".

Der er næsten ekko på ordene fra Ivans rystende stemme, og de to ældre kvinder, som spiser frokost ved siden af os, farer sammen i overraskelse over, hvad der bliver sagt.

Vi mødes på en cafe i Kiev, Ivan og jeg. Han vil fortælle, hvordan han hele tiden bliver mindet om, hvad der sker i regionen Donbass, til trods for at han i dag bor flere hundrede kilometer derfra.

"Jeg er ensom", siger han og tager en stor slurk af sin kaffe.

"At jeg kommer fra Donetsk påvirker hele min hverdag. Her betragtes jeg som en fjende", fortsætter han, men bliver afbrudt, da servitricen bag os ved et uheld taber et glas på gulvet.

For Ivan er det forbundet med stor risiko at møde mig. Hadforbrydelser mod russisktalende personer i Kiev er øget kraftigt siden krigens begyndelse.

Men Ivan lader ikke længere frygten gøre ham tavs, han er simpelthen nødt til at sætte ord på sin ensomhed.

Han er flyttet til den ukrainske hovedstad for at fortsætte sit medicinstudium, selvom han aldrig har følt sig som en almindelig studerende.

Militære check-points betyder, at det kan tage hele dagen at tilbagelægge den korte afstand fra Stanytsia Luhanska til Luhansk. Det gør det umuligt at have et job på den anden side af grænsen og vanskeligt at besøge familie.

"Hverken professorerne eller mine studiekammerater vil tale med mig. Jeg har boet her i mere end tre år, men kan ikke få venner", fortsætter han.

Ivan er en af mange ukrainere med et liv på begge sider af krigen, og hans eneste kontakt med familien på den anden side af frontlinjen er via en ustabil internetopkobling.

"Vi prøver at tale sammen så ofte som muligt, men det er svært. Det føles, som om jeg er midt i krigen uden at være der, det skyldes både min familie i Donetsk og min hverdag i Kiev", siger han.

Ivan vil ikke tage stilling til, hvad han mener om krigens fortsættelse og siger opgivende:

"Jeg er neutral. Krigen skal bare slutte, så vi kan vende tilbage til vores liv".

Våbenhvile uden virkning

Det vurderes, at mere end 10.000 mennesker er omkommet i krigen. Men trods utallige møder i den såkaldte Normandiet-gruppe, bestående af ledere fra Ukraine, Rusland, Tyskland og Frankrig, foreligger der stadig ingen plan for, hvordan en våbenhvile kan blive til virkelighed.

Tilbage i februar 2015 blev Minsk-II-aftalen forhandlet igennem i den hviderussiske hovedstad Minsk. Her blev parterne blandt andet enige om tilbagetrækning af våben og tropper fra frontlinjen, udveksling af krigsfanger og amnesti til separatister i Ukraine. Men måske er den vigtigste del af aftalen et lokalvalg i et separatist-kontrolleret område, hvor indbyggerne i Donbass skal kunne vælge et vist selvstyre – "særstatus" – for regionen. Det er også et krav, at Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) skal kunne færdes frit i Donbass og stå for sikkerheden i regionen.

Det var sidste gang, at der faktisk blev opnået enighed om en våbenhvile.

På papiret.

Checkpoint "Stalingrad"

Jeg har forladt Kiev og passerer på vej til Stanytsia Luhanska, kun et par kilometer fra den russiske grænse i det østlige Ukraine, checkpoint'et "Stalingrad". Det bliver kaldt sådan, fordi det er blevet angrebet så mange gange; det er det sidste checkpoint inden frontlinjen.

Patruljerende soldater og kampvogne giver et første billede af, at krigen i det østlige Ukraine ikke er slut.

Langtfra.

En halv time senere er vi i Stanytsia Luhanska. Der møder jeg Vasiliy Akimehko på 67.

> Hverken professorerne eller mine studiekammerater vil tale med mig. Jeg har boet her i mere end tre år, men kan ikke få venner.
>
> **Ivan**

Efter at vi har hilst på hinanden, peger han på den granat, som ramte hans hus for to år siden. Han var lige blevet færdig med at arbejde i haven og var gået ind for at spise frokost, fortæller han.

Da slog den ned. Granaten, som har kostet ham alt.

I værelset ved siden af var hans kone.

"Jeg har svært ved nøjagtigt at huske, hvad der skete, men da jeg kom til bevidsthed, så jeg min kone ligge livløs i de sammenstyrtede murbunker."

Vasiliy kommer fra den lille by Stanytskia Luhanska, som ligger nogle kilometer fra regionshovedstaden Luhansk, hvor hans børn og

”Hvis det ikke var for hjælpeorganisationerne, ville mange af os ikke kunne klare os igennem den kolde vinter”, siger Ludmila Kononyue fra byen Novotoschkivske.

Vasiliy Akimehko mistede sin kone, da en granat ramte deres hus. De sidste to år har han boet i garagen. (foto t.h.)

Fotos: Andreas Ståhl

Kun omkring 10 procent af Novotoschkivskes indbyggere bor fortsat i den krigshærgede by. Resten er enten døde eller flygtet i sikkerhed.

børnebørn bor. Under normale forhold tager det cirka 15 minutter at køre hen til dem.

Men der er ikke normale forhold i det østlige Ukraine. Stanytsia Luhanska ligger langs med frontlinjen kun nogle kilometer fra nabobyen Luhansk.

”Efter at min kone døde, er jeg alene. Mine børn bor ganske vist i nærheden, men det er meget svært at besøge dem, så tit som jeg gerne ville”, siger Vasiliy.

Et liv på begge sider

Kun et lille stykke væk fra Vasiliys hus står der mennesker i kø. De venter på at komme ud på den eneste vej, som kan tage dem fra den ene side af krigen til den anden. På et stenkasts afstand overvåger ukrainsk militær og russiske separatister hinanden.

De mennesker, som står i kø, er alle i samme situation som Vasiliy med et liv på begge sider.

Dem, jeg taler med, fortæller, at det er umuligt at støtte den ene side af krigen, fordi de angribes fra begge sider, afhængigt af hvor de befinder sig.

”Det er meget farligt at bo her. Næsten hver dag hører man om nye angreb. Min kone døde af en bombe fra separatistsiden, men mine børn lever under truslen om at blive dræbt af den ukrainske hær – hvordan skulle jeg kunne vælge side?” siger Vasiliy.

Jeg kører langs frontlinjen til byen Novotoschkivske, cirka fem timer i bil fra Stanytsia Luhanska.

Her bliver man mødt af stilhed, en skueplads som viser virkningerne af, at krigen har været i gang i tre år. Der er forladte og forfaldne bygninger afvekslende med tomme gader, som hvisker om, hvad menneskene i Novotoschkivske har måttet gennemgå.

Før krigen boede der cirka 10.000 mennesker her. I dag er der kun omkring 1.000 tilbage.

At mange er døde under det store antal bombeangreb er den ene årsag til tomheden. Den anden er, at der kun er få argumenter for at blive boende.

Foto: Vakhtang Barkalya/Scanpix

Pro-russiske separatister krydser beskadiget bro nær Stanytsia Luhanska. 10.000 mennesker er blevet dræbt i konflikten mellem Ukraine og pro-russiske separatister.

Novotoschkivske ligger i det, man plejer at kalde "den grå zone": isoleret mellem frontlinjerne, omringet af geværild.

Her møder jeg Ludmila Kononyue, 61. Hun, hendes ægtemand og seks børn har ikke haft råd til at flygte fra "den grå zone". De er tvunget til at blive, hvor de er og prøve at overleve de konstante angreb.

Naboerne er forsvundet for længe siden, og boligblokken ligner mere et spøgelseshus end et sted, hvor nogen bor.

"Når vi hører lyden af granatangreb, skynder vi os ned i kælderen for at søge dækning. Man lærer hurtigt at genkende braget fra en granat, der rammer jorden, og så må man se at komme væk så hurtigt som muligt", fortæller hun.

"Alle her mangler arbejde, og derfor er hjælpeorganisationernes donationer vigtige, for at vi kan overleve", siger hun.

Ligesom i Stanytsia Luhanska plejede indbyggernes hverdag at udspille sig i det område, som nu er delt af frontlinjen. Langt de fleste havde job i Luhansk, blot nogle få kilometer borte. Nu er det umuligt at komme derhen.

Al kontakt med deres tidligere liv blev de tvunget til at opgive, fordi alle grænseovergange omkring byen blev lukket. Det eneste, der minder os om, at vi er i nærheden af Luhansk, er granatilden.

"Vi lever isoleret, og det er meget farligt. Hele tiden hører man krydsilden fra begge sider", fortsætter Ludmila.

"Jeg tænker meget på, hvor enkelt livet var engang, hvordan vi kunne køre til Luhansk på et par minutter. Dengang da militære checkpoints ikke forhindrede os i at leve vores liv", siger hun.

Tilbage på cafeen i Kiev fortæller Ivan om sin far, som er alene tilbage i Donetsk. Han er overlæge og har, fuldstændig som de fleste andre inden for sygeplejen, valgt at blive tilbage for at hjælpe sit folk.

"Læger har pligt til at blive. Selvom det er farligt, er der brug for ham der", siger Ivan.

Faderens hospital blev angrebet i 2014, og hver dag kan man høre skud og brag fra granater ikke langt fra hospitalets mure, fortæller Ivan. Kampene er igen blev intensiveret, og de mennesker, som bor langs frontlinjen, er særligt udsatte.

En gang om året tager Ivan den lange rejse fra Kiev, hen over frontlinjen, for at møde sin far. En meget risikofyldt rejse.

"Jeg er ikke bange, når jeg rejser, men jeg ved godt, at jeg løber en stor risiko, for det er enormt farligt", siger Ivan.

Ifølge Minsk-II-aftalen har begge sider lovet at trække deres tunge våben tilbage til mindst 15 kilometer fra frontlinjen for at undgå, at civile kommer til skade ved sammenstød. Ingen af de to sider efterkommer dette, tværtimod.

I løbet af 2016 blev der rapporteret om mere end 300.000 krænkelser af våbenhvilen. OSCE's rapporter understreger, at begge sider bærer deres del af skylden, men OSCE har vanskeligt ved at få adgang til alle de steder i

> Min kone døde af en bombe fra separatistsiden, men mine børn lever under truslen om at blive dræbt af den ukrainske hær – hvordan skulle jeg kunne vælge side?
>
> **Vasiliy Akimehko**

Foto: AP/Evgeniy Maloletka

Under februars evakuering fra byen Avdiivka nær fronten i det østlige Ukraine vinker børnene farvel til slægtninge. Nye kampe har kostet mindst 33 mennesker livet.

Donbass, som er nødvendige for at få en total overvågning af krigen.

Alexander Hug, Principal Deputy Chief Monitor for OSCE, fortæller, at der efter en rolig start på året på ny er sket en optrapning af volden i regionen.

"Man kommer ikke uden om, at civile og infrastrukturen bliver ramt, når de kommer for tæt på hinanden", siger Alexander Hug.

Og menneskene lider: den seneste tids kampe har lukket flere grænseovergange mellem ukrainsk og separatistkontrolleret område, hvad der har fået katastrofale konsekvenser for den civilbefolkning, som er tvunget til at bo midt i skudlinjen.

"Mange steder er folk desperate efter at have været afskåret fra at kunne købe mad, tage på hospitalet eller for børnenes vedkommende at kunne gå til deres skole", siger Alexander Hug.

KRIGEN OM SANDHEDEN

I marts 2014 annekterede Rusland halvøen Krim i det sydøstlige Ukraine, uden at ukrainske tropper forsvarede sig. En måned efter bredte urolighederne sig til Donbass-området i det østlige Ukraine, da russiskstøttede separatister greb til våben. Denne gang indsatte Ukraine sin hær for at undgå at miste yderligere territorium til Rusland. I dag er dele af Luhansk og Donetsk kontrolleret af russiskstøttede separatister, og efter to mislykkede våbenhviler er der intet, som tyder på, at den ukrainske hær får held til at vinde det tilbage, som gik tabt i løbet af 2014.

Siden krigens begyndelse har Amnesty dokumenteret tortur og andre krigsforbrydelser begået af begge krigens parter. De-facto-myndighederne i Krim bruger russisk anti-terrorlovgivning til at retsforfølge kritiske røster og særligt hårdt går det ud over det muslimske mindretal, tatarerne.

Små glimt af håb

Tilbage i Stanytsia Luhanska. Selvom folk langs frontlinjen uafbrudt bliver mindet om deres risikofyldte hverdag, er der små lysglimt.

Vasiliys hus vil snart være genopbygget med hjælp fra Det Norske Flygtningeråd. Snart kan han endelig flytte ud af den garage, hvor han har været tvunget til at bo i mere end to år.

Efter interviewet viser han stolt, hvordan han har indrettet garagen med en seng, et TV og en kogeplade.

Granaten, som dræbte hans kone, har han gemt. Den står ved siden af det nye hus som en ubehagelig påmindelse om, at freden stadigvæk er langt borte.

"Det kan ske når som helst igen, og så bliver jeg tvunget til at flytte tilbage i garagen", siger han og peger på granaten.

Før vi slutter interviewet, ringer Vasiliys familie fra Luhansk. Ringetonen på mobilen spiller popsangen "Wish we can turn back time, to the good old days", og teksten beskriver det, som alle jeg har talt med, ønsker sig – at kunne stille uret tilbage til den tid, hvor krigen ikke tvang Ukraines befolkning fra hinanden.

Ivan optræder i denne artikel under pseudonym. Hans rigtige navn er redaktionen bekendt.

Amnesty Internationals mission er at dokumentere og aktionere imod alvorlige krænkelser af menneskerettighederne. Over 70 researchere udarbejder hvert år omkring 100 rapporter om brud på menneskerettighederne verden rundt. I hvert nummer sætter AMNESTY fokus på udvalgte rapporter.

Foto: Dondi Tawatao/Getty

Politiet myrder løs blandt Filippinernes fattige

På ti måneder er op mod 9.000 mennesker dræbt i præsident Dutertes nådesløse krig mod narko. Fattige misbrugere, småpushere og tilfældige forbipasserende falder for politiets kugler, dokumenterer Amnesty efter interview med vidner, misbrugere, politibetjente og betalte lejemordere.

Klokken otte om aftenen den 3. december 2016 ligger otte-årige San Niño Batucan og hviler sig på gulvet i familiens træhytte i byen Consolacion. Faderen går ud af døren for at tage på arbejde, og på gaden ser han fire mænd på to motorcykler køre imod en mand, der står lænet op af en lygtepæl. Manden ser dem og flygter. Angriberne åbner ild, men de rammer ikke manden.

Fra huset hører faderen sin søns stemme: ”Far, jeg er såret”. Under den blodige trøje er det tydeligt, at en kugle er gået igennem drengens mave. I ambulancen på vej til hospitalet fortæller drengen sin far, at han er i

Manila: Moderen til den dræbte Alex Hongco ved sin søns kiste under begravelsen i december 2016. Hongco og tre andre mænd blev skudt og dræbt, da politiet stormede et hus som et led i krigen mod narko.

smerte. Han trækker stadig vejret, da han bliver båret ind, men på operationsbordet bevæger han ikke længere sine øjne. Lægerne forsøger at genoplive ham, men fortæller så faderen, at der ikke er mere at gøre.

"Fortjener at dø"

Siden sin indsættelse 30. juni sidste år har præsident Duterte stået i spidsen for en ordensmagt, hvis egne opgørelser viser, at den såkaldte krig mod narko på ti måneder har krævet op mod 9.000 dødsofre.

Som barnet San Niño Batucan er de enten blevet skudt af politiet eller af "ukendte gerningsmænd". Drabene har intet tilfældigt over sig, tværtimod taler præsident Rodrigo Duterte i klare vendinger, når han udtrykker sit syn på mennesker med forbindelse til narko. De fortjener at dø, siger han. Uanset om de er fattige misbrugere eller småpushere.

Lejemordere på overarbejde

Amnestys researchere har talt med lejemordere, som fortæller, at en politimand betaler dem 10.000 pesos, lidt over 1.300 kroner, per person de likviderer. Før præsident Duterte kom til magten, havde de omtrent to jobs om måneden. Nu har de tre-fire om ugen, siger de.

Der er også kontanter i vente til de betjente, som kan levere en død narkomistænkt. En politimand med over ti års erfaring fortæller til Amnesty, at det er meget udbredt med penge under bordet, når sammenstødene med de mistænkte ender med drab.

Amnesty opfordrer Duterte til øjeblikkeligt at standse likvideringerne og til at efterforske og retsforfølge enhver, der er indblandet i drabene.

AF BJARKE WINDAHL PEDERSEN

Trodsede Dutertes dødstrusler

Mens Amnestys researcher Matthew Wells var i Filippinerne, modtog han nyheden om, at præsident Duterte offentligt havde truet med at slå menneskerettighedsaktivister ihjel, hvis de blandede sig i hans såkaldte krig mod narko.

Hvordan foregik jeres interview til denne rapport?
Anti-narko-operationerne har især ramt de fattigste dele af Filippinerne, så vi befandt os ofte i interimistiske huse i uformelle boligområder, hvor vi mødte familierne til de dræbte. Ofte var det familiernes eget ønske at mødes her, så de kunne vise os præcist, hvor en elsket var blevet slået ihjel.

Mange af hjemmene var simpelthen gerningssteder?
Det var ofte tilfældet, ja. Da vi måneder efter et drab mødte moderen og enken til den dræbte mand, havde de stadig ikke vasket hans blod af gulvet i deres hus. De ville vise os og andre, hvor han blev skudt og dræbt. Mange familier havde også bygget små altre med billeder af de dræbte og nogle af deres yndlingsting, så det var ofte meget intime steder for familierne.

I mødte også lejemordere, hyret af politiet. Hvorfor ville de overhovedet tale med Amnesty?
På mange måder mente de ikke, at de gjorde noget forkert. Det var et job for dem, og som en af dem sagde til mig: "Vi gør det for regeringen. Vi fjerner samfundets affald".

At de så sig selv som de gode gutter, siger meget om, hvor bredt accepteret det er at slå et menneske ihjel alene for at have taget stoffer.

Mens du var i landet, truede Duterte offentligt med at dræbe menneskerettighedsarbejdere, hvis de blandede sig i hans "krig". Hvordan modtog du den nyhed?
Blot få dage efter, vi var ankommet, bragte alle landets større aviser truslerne på forsiden. Men personligt følte vi os aldrig i fare. Vores bekymring gik mere på de lokale menneskerettighedsforkæmpere, som til tider oplever langt mere direkte trusler, når de arbejder for at bringe sager til det lokale politi.

Overvejede I aldrig at afbryde missionen?
Nej. Vi fortsatte en dag ad gangen og holdt øje med, om det blev til mere direkte risici, såsom overvågning af os. Det skete aldrig.

Narkokrigen er stadig meget populær hos befolkningen. Tror du denne type dokumentation overhovedet hjælper?
For at være ærlig har jeg ofte spurgt mig selv om det samme: Hvad er vores rolle, når der – selv blandt familiemedlemmer til ofrene – er betydelig støtte til krigen mod narko?

Jeg tror selv, at det vil ændre sig, og at vores rapport kan være med til at afdække, at krigen mod narkotika i praksis bliver ført mod de fattigste dele af samfundet. Moderen til en dræbt otte-årig sagde noget, jeg aldrig vil glemme: "Duterte går efter bladene og kvistene, men han lader rødderne og stammen være uberørt".

Den anden vigtige ting, vi har dokumenteret, er industrien omkring drabene, hvor politiet får penge under bordet for nedskydninger, lejemordere betales af staten, og der stjæles fra familierne på gerningsstederne.

Endelig er det fortrøstningsfuldt, at den katolske kirke efter vores rapport er blevet langt stærkere i sin kritik af krigen mod narko. I betragtning af kirkens indflydelse i Filippinerne givet det håb om, at befolkningen vil vende sig imod volden.

Hør Matthew Wells fortælle hele historien om Amnestys research på Filippinerne på **amnesty.dk/narkokrig**

Følg Amnesty på

facebook twitter amnesty.dk

AMNESTY-aktivisten – DIN STØTTE GØR EN FORSKEL!

JUNI 2017

LIVE-REDAKTION: KATRINE LAURITSEN

Foto: John Nielsen

LANDSMØDE 2017

Den sidste weekend i april mødtes omkring 500 Amnesty-medlemmer til to dage i menneskerettighedernes tegn.

Blandt oplægsholderne var Albert Woodfox og Robert King, som vi aktionerede for i forbindelse med Skriv for Liv i 2015, og som nu er på fri fod efter massivt pres fra Amnesty og andre ngo'er. Albert Woodfox sad i isolationsfængsel i 43 år for en forbrydelse, man dømte ham for uden beviser. Han fortalte på landsmødet om, hvordan fængselsvagterne under Skriv for Liv havde båret kasse efter kasse med breve fra Amnestys medlemmer og aktivister ind i hans lille celle. Og hvordan de mange breve havde hjulpet ham med at holde håbet i live.

Deltagerne kunne også høre krigsfotografen Jan Grarup fortælle om sine oplevelser fra verdens brændpunkter, da han med udgangspunkt i sine billeder gennemgik nogle af vor tids værste konflikter. Og hvorfor mennesker flygter fra dem.

Netop mennesker på flugt var det store fokus for landsmødet, og landsmødedeltagerne kunne både skrive breve til deres lokalpolitikere og borgmestre med opfordringen om at tage imod kvoteflygtninge, ligesom der var mulighed for at møde herboende tidligere flygtninge og være med til at lægge strategien for efterårets kampagneindsats.

AMNESTYS NYE HOVEDBESTYRELSE

Sophie Jo Rytter
formand

Oliver de Mylius
kasserer

Ole Ankjær Madsen

Anne Katrine Andersen

Martin Isenbecker
næstformand

Mousta Mahmoud Moustafa

Ilja Sabaj-Kjær

John Hansen
suppleant

MØD TRE DELTAGERE

Magne E. Pihl

Alder: 61 år
By: Klampenborg

Hvad er dit forhold til Amnesty?
Jeg har været medlem i seks år og er med på Lifeline.

Hvor mange gange har du deltaget i Landsmødet?
I år er mit tredje landsmøde.

Hvad har været den største oplevelse i år?
Det hele! Fællesskabsfølelsen og de gode værdier. Jan Grarups billeder gjorde et stort indtryk på mig. Han er en fantastisk fortæller. Og det var en stærk oplevelse at høre fra den tidligere Guantánamofange (Mohammedou Slahi red.) – Det er på tide at få lukket det lort!

Elise Lundberg Senouvo

Alder: 43 år
By: Tikøb

Hvad er dit forhold til Amnesty?
Jeg er betalende medlem på 13. år og Lifeline-aktivist.

Hvor mange gange har du deltaget i Landsmødet?
I år er første gang, jeg er med.

Hvad har været den største oplevelse i år?
Jan Grarups workshop, hvor han viste sine billeder fra konfliktzoner. Det er imponerende, at han kan gøre det, han gør. Det fungerede rigtig godt med et afbræk fra taler og oplæg over i et visuelt univers – og fortællingerne bag billederne var ekstremt stærke.

Edgar Anderson

Alder: 26 år
By: Aalborg

Hvad er dit forhold til Amnesty?
Jeg er aktivistkoordinator i den lokale Amnesty-gruppe i Aalborg.

Hvor mange gange har du deltaget i Landsmødet?
I år er anden gang, jeg er med.

Hvad har været den største oplevelse i år?
Det har været meget inspirerende at høre fra de mennesker, som selv har oplevet krænkelser og forsøge at forstå deres oplevelser. Aktivisterne fra Polen (som kæmper for kvinders rettigheder red.) var meget motiverende – de var så ambitiøse og klare på at fortsætte deres arbejde og bidrage til den internationale kamp for lige rettigheder.

AKTIVISME, ARRANGEMENTER OG RESULTATER

DET KAN DU GØRE...

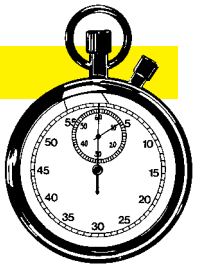

1 MINUT

Følg os på Facebook og opdatér dit feed med masser af relevant menneskerettighedsindhold.

2 MINUTTER

Den 10. december 2017 holder Amnesty for første gang nogensinde landsindsamling. Vi har brug for så mange indsamlere som muligt, så sms '**indsamler**' til **1252** og hør mere.

4 DAGE

15.-18. juni er vi på Folkemødet på Bornholm. Kig forbi vores telt og deltag i en af vores mange menneskerettighedsdebatter.

Find os på:

SKRIV FOR LIV
NOV.-DEC. 2017
AMNESTY

Foto: Søren Malmose

Amnestys Skriv for Liv-kampagne giver lærere og elever mulighed for at skrive breve til mennesker, der får deres rettigheder krænket. Hvad enten de sidder fængslet uden grund, er dømt til døden eller forfulgt af myndighederne. Samtidig kan man skrive til de magthavere, der står bag krænkelserne, og kræve, at de overholder menneskerettighederne.

Sidste år var knap 10.400 skoleelever fra 6.-10. klasser i hele Danmark med til at sende breve til fanger og menneskerettighedsforkæmpere.

Tilmeld dig eller læs mere om Skriv for Liv 2017 på: amnesty.dk/undervisning/skrivforliv. Vores gratis undervisningsmateriale kan downloades indtil efterårsferien.

RETTELSE

I det seneste nummer af AMNESTY bragte vi en helsides guide på side 37 med titlen "Kend din ret som demonstrant". Guiden var ledsaget af en illustration af to maskerede demonstranter – den ene iført gasmaske. Flere læsere har opfattet guiden som en opfordring til at deltage i ulovligheder, hvilket naturligvis ikke var intentionen. Guiden er oprindeligt udarbejdet af Amnesty USA i forbindelse med de store protester ved Black Lives Matter og Standing Rock, hvor demonstranter blev mødt med politivold og tåregas. Det skulle vi have gjort klart. AMNESTY beklager.

MIT AMNESTY

Kristine Andersen er 18 år og går på Nykøbing Katedralskole, hvor hun har opstartet en Amnesty Youth gruppe.

Hvordan er du en del af Amnesty?
På min skole er jeg med til at sørge for, at der er en masse mennesker, der kommer til at høre om Amnestys arbejde. Jeg har også deltaget i både landsmødet og Amnesty Youth-dagen, fordi jeg føler, at de sociale relationer på tværs af Youth-grupper gør, at kampgejsten stiger. Man finder ud af, at man ikke er den eneste, der prøver at gøre en forskel.

Hvorfor har du valgt at engagere dig i netop Amnesty?
Det arbejde, Amnesty laver, er så sindssygt vigtigt, og at være en del af kampagnerne er super fedt. Både fordi vi får tilsendt noget godt materiale, vi benytter os af, men også fordi vi har mulighed for at tænke kreativt og ud af boksen, når vi skal lave vores aktioner.

Hvornår stødte du første gang på Amnesty?
Jeg har længe været interesseret i Amnestys arbejde, men havde på ingen måde erfaring med aktivisme, da min veninde fra Kolding inviterede mig med til Amnesty Youth dagen i efteråret 2016. Her fik jeg en masse fede bekendtskaber fra gymnasier over hele landet, og samtidig fik jeg også blod på tanden til at starte Amnesty Youth op på mit eget gymnasium. Så nu er vi omkring 10 aktive medlemmer af vores Amnesty gruppe, og vi har helt klart planer om at blive flere.

Hvad er efter din mening det vigtigste fokus for Amnesty lige nu?
Som Youth-aktivist har jeg været en stor del af kampagnen #rettilsikkerhed, som gik ud på, at vi skal sige ja tak til 500 kvoteflygtninge. Dette er et ekstremt vigtigt fokus. Når regeringen siger nej til disse flygtninge, siger de samtidig, at det ikke er alle mennesker, der skal have overholdt en af de mest essentielle rettigheder, nemlig retten til sikkerhed.

Foto: John Nielsen

50.698 UNDERSKRIFTER TIL STØJBERG

Onsdag den 15. marts mødtes vi med Integrations- og udlændingeminister Inger Støjberg, som vi opfordrede til at genoptage Danmarks støtte til FN's kvoteflygtningeprogram. Med til mødet havde generalsekretær Trine Christensen 50.698 underskrifter indsamlet fra alle dele af Danmark, som opfordrer regeringen til atter at tage imod 500 kvoteflygtninge årligt. "På ganske kort tid har vi modtaget underskrifter fra tusindvis af danskere. Det viser, hvor mange der egentlig mener, at det er rigtigt at støtte FN's program for genbosætning af flygtninge. Danmarks støtte vil have en enorm betydning for det enkelte menneske, som vi kan løfte ud af kummerlige og usikre vilkår i nærområderne, og det vil være med til at styrke den globale opbakning til et af det bedste værktøjer, vi har, til at håndtere den aktuelle globale flygtningekrise", sagde Trine Christensen.

Tak til alle jer, der har skrevet under. Vi fortsætter arbejdet for at sikre, at Danmark igen tager imod nogle af verdens mest sårbare mennesker på flugt.

2017 ROSKILDE FESTIVAL

I SEE YOU PÅ ROSKILDE

Hvad sker der, hvis du ser en fremmed dybt i øjnene i fire minutter? Det finder vi ud af på årets Roskilde Festival, hvor Amnesty står bag eventet "I See You". Her skaber vi et fysisk rum, hvor to festivaldeltagere ser hinanden i øjnene i fire minutter uden at tale sammen.

Forsøg viser, at der i dette ordløse møde opstår dyb sympati for den, du sidder overfor, og at forståelsen for andre mennesker opstår, når du rent faktisk møder dem ansigt til ansigt. Det langsigtede mål er at skubbe til danskernes holdning til, hvordan vi behandler mennesker på flugt.

Aktiviteten henvender sig til alle festivalens deltagere og vil både foregå på campingområdet i opvarmningsdagene og inde på selve pladsen under festivalen. Mennesker, der har fået sig en tilværelse i Danmark efter at være flygtet fra krig, vil også deltage i aktiviteten. Roskilde Festival finder sted 24.juni – 1. juli.

Lisbeth Knudsen, Mandag Morgen

DANSKE MEDIER STØTTER TYRKISKE JOURNALISTER

På World Press Freedom Day den 3. maj deltog journalister over hele verden i en sympatiaktion sammen med Amnesty International og PEN for at få de fængslede tyrkiske kolleger løsladt i Tyrkiet. Herhjemme deltog blandt andre Jørgen Ramskov (Radio24syv), Jakob Nielsen (Altinget), Lea Korsgaard (Zetland), Lars Werge (Dansk Journalistforbund), Poul Madsen (Ekstra Bladet) og Lisbeth Knudsen (Mandag Morgen). Billeder og appeller blev delt på de sociale medier under hashtagget **#FreeTurkeyMedia.**

Poul Madsen, Ekstra Bladet

KAMPDAG FOR KVINDER PÅ FLUGT

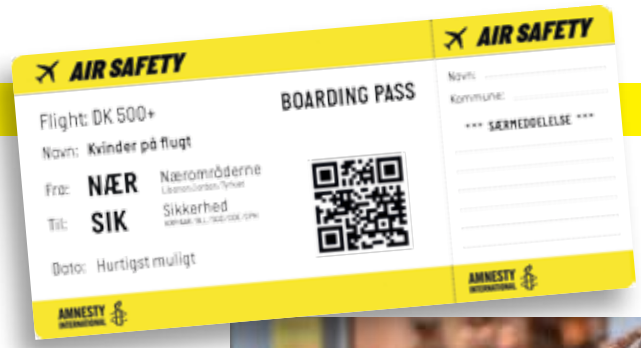

På Kvindernes Internationale Kampdag, den 8. marts, gik Amnestys aktivister på gaden for at sætte fokus på kvinder på flugt og på de overgreb, kvinder risikerer at blive udsat for i for eksempel Syriens nærområder.

Formålet med aktionen var at udfordre danske politikeres parole om, at flygtningekrisen skal løses i nærområderne og forklare hvorfor det er vigtigt, at et land som Danmark tager sin del af ansvaret for mennesker på flugt.

Målet for kampagnen #rettilsikkerhed er i første omgang at få Danmark til at genoptage modtagelsen af minimum 500 kvoteflygtninge om året. Aktivister landet over opfordrede derfor forbipasserende til at skrive en meddelelse til deres lokalpolitikere om vigtigheden i at hjælpe kvinder på flugt i sikkerhed.

For disse kvinder er livet i nærområderne præget af ekstrem usikkerhed, overfald, udnyttelse og seksuelle overgreb. Nærområderne kan ikke længere garantere kvinders sikkerhed, og omverdenen må træde til og finde en fælles, solidarisk løsning på flygtningekrisen.

Hvis du vil høre mere eller være med i kampagnen, så send en mail til **flygtning@amnesty.dk**

Beskederne til lokalpolitikerne blev indsamlet på boardingkort, der skal illustrere behovet for at flyve særligt sårbare mennesker på flugt ud af de overfyldte nærområder.

AMNESTY MÅ OG SKAL BESTÅ, HVIS VI VIL ÆNDRE VERDEN

Inger Lise Larsen er netop gået på pension efter 10 år som HR chef i Amnesty International. Men hun vil fortsat følge Amnestys arbejde og har valgt at skrive Amnesty ind i sit testamente.

"Jeg har været medlem af Amnesty siden 1977 og engagerede mig som aktivist i mine unge dage. Amnesty skiller sig i min optik ud fra andre organisationer, fordi de kan sikre det lange seje træk. Amnesty er kun finansieret af private gaver og modtager ikke midler fra det offentlige. Derfor ved jeg, hvor stor og vigtig en forskel det gør at efterlade en gave i sit testamente. Selvom jeg ikke kommer til at efterlade en stor formue, er jeg slet ikke i tvivl om, at det vil gøre en forskel og være med til at sikre, at Amnesty også fremover kan ændre verden."

Overvejer du også at efterlade en gave til Amnesty i dit testamente, så kan du få mere information på amnesty.dk/arv

Du kan også ringe 33456558 eller skrive på arv@amnesty.dk

AMNESTY INTERNATIONAL

AF BJARKE WINDAHL PEDERSEN | FOTO JOHN NIELSEN

På flugt fra Erdogan

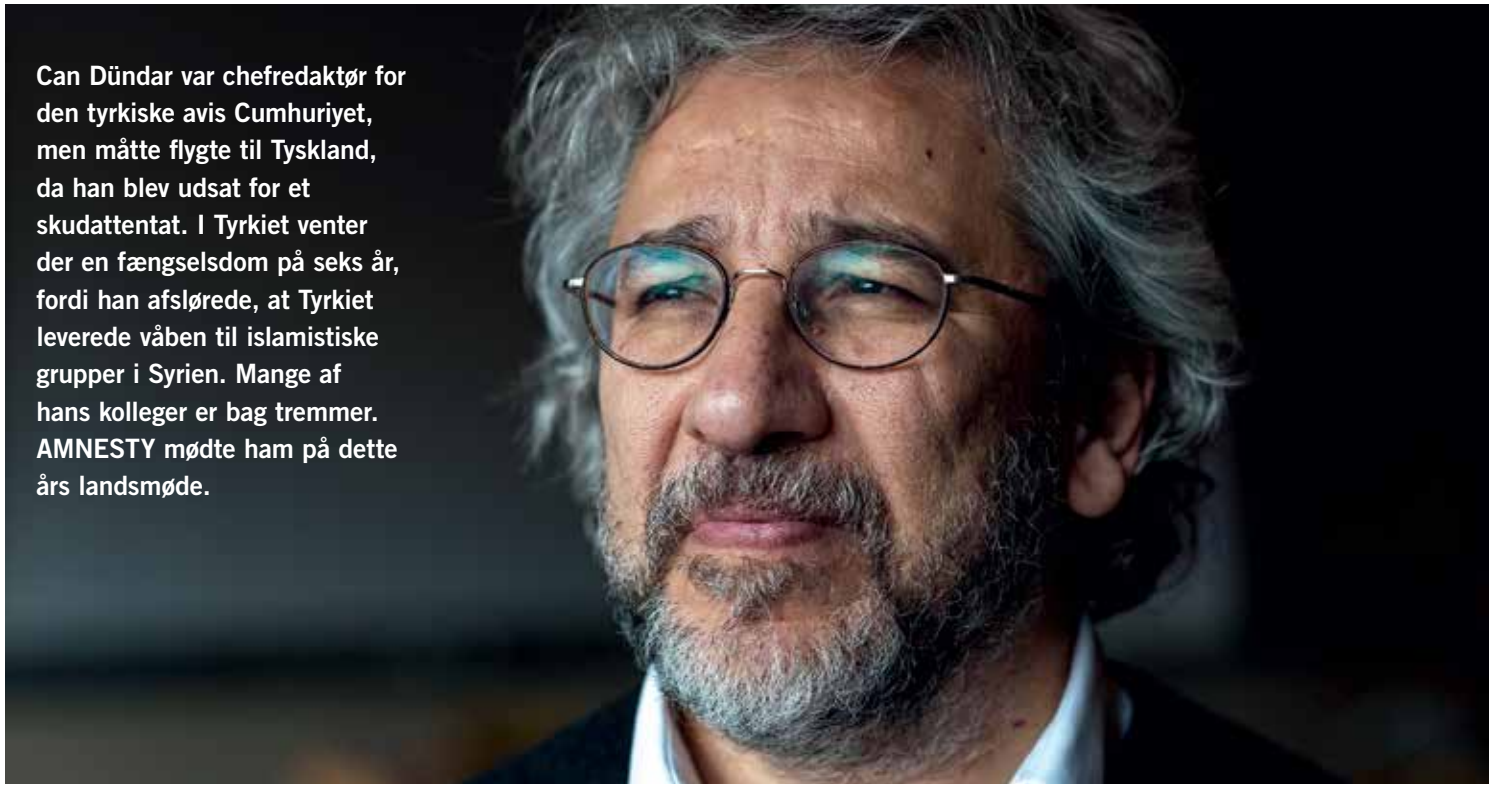

Can Dündar var chefredaktør for den tyrkiske avis Cumhuriyet, men måtte flygte til Tyskland, da han blev udsat for et skudattentat. I Tyrkiet venter der en fængselsdom på seks år, fordi han afslørede, at Tyrkiet leverede våben til islamistiske grupper i Syrien. Mange af hans kolleger er bag tremmer. AMNESTY mødte ham på dette års landsmøde.

Hvad er situationen for journalister i Tyrkiet lige nu?
Afstemningen om at ændre forfatningen var helt afgørende i Tyrkiets historie. Erdogan ønsker at være sultan og få retten til at udpege dommere, ophæve parlamentet, fjerne premierministeren og have hele magten for sig selv. Nu har han både præsidentskabet og premierministeriet, medierne, politivæsenet og militæret. Og alt, hvad vi har at kæmpe med, er pennen. Men vi er succesfulde nok, for halvdelen af befolkningen stemte imod ham. Det er en kæmpe sejr for det demokratiske Tyrkiet, for under valgkampen var det meget farligt at sige nej.

Amnesty har sammen med medier og journalister fra hele verden lanceret kampagnen #FreeTurkeyMedia. Hjælper den type støtte?
Den støtte er så vigtig. Jeg blev selv fængslet sidste år og anbragt i isolation. Men da jeg hørte om kampagnerne for mig og mine kollegaer i fængslet, følte jeg mig ikke alene. I fængslet forsøger de at knække dig og erobre din hjerne. Så bare det at høre en lyd fra omverdenen er vigtigt for en fange. Ikke bare for fangen selv, men også for de andre, som kæmper imod undertrykkelsen i Tyrkiet. Så jeg vil gerne takke Amnesty for støtten. Det hjælper, og jeg håber, Amnesty vil fortsætte arbejdet de kommende år.

#FREETURKEYMEDIA

I maj måned gik Amnesty sammen med medier og journalister fra hele verden i aktion for at få løsladt de over 120 tyrkiske journalister, der er fængslet efter kupforsøget i 2016. Også mere end 45.000 danskere fra sms-netværket Lifeline støttede med deres underskrifter, som Amnesty på pressefrihedsdagen i maj afleverede til den tyrkiske ambassade i Danmark.

Få Amnestys aktioner gratis på sms, send LIFELINE til 1220.

Dit arbejde som journalist har haft voldsomme konsekvenser for dig. Hvad får dig til at fortsætte?
Det gør troen på menneskerettigheder, på demokrati, på pressefrihed. Tyrkiet er vores land. Dette er vores arbejde. Vi kæmper for vores ret til at tænke, til at skrive, til at informere offentligheden. Det er ikke bare vores land, vi forsvarer, det er også disse værdier og principper. Hvis vi mister dem, så har vi mistet friheden i vores land. Vi er nødt til at få vores venner ud af fængsel. Vi er nødt til at kæmpe for vores frihed.

Hvordan kan danske Amnesty-medlemmer hjælpe?
Vi har virkelig brug for jeres støtte. Vi er en stor familie af frihedskæmpere. Vi kan glemme alt om støtte fra jeres regering, og vi er så skuffede over, at vestlige regeringer støtter den undertrykkende regering i Tyrkiet. Men gudskelov er der institutioner som Amnesty, som støtter vores kamp. Fortsæt solidariteten med de tyrkiske fanger.